Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8 ДЕКАБРЬ 1966 й.
1 -йил чиқиши.
ПАЙШАНБА
№ 135.
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЮКСАК НОМ УЧУН

Шаҳримиз саноат корхоналарида «Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги» номли коллектив деган юксак шарафга эришиш учун бошланган мусобақа кун сайин қизиб боряпти.

Тошкент пиллакашлик фабрикасининг контроль цехи ишчилари ҳам ана шу мусобақага қўшилганлар. Бу ҳақда бизга цех мастери Муаттар Собирова қуйидагиларни айтди.

—Фабрикамизда кунига 165—170 килограмм ипак тола калавалари ишлаб чиқарилади. Бу миқдордаги ипакларни республикамизнинг шойи тўқиш комбинатларига узлуксиз равишда жўнатиб турамиз. Уларни жўнатишдан олдин эса сифатини аниқлаш лозим. Биз асосан ана шу маҳсулот сифатини белгилаймиз.

Дарҳақиқат, цех ишчиларидан ғоят сезгирлик, синчковлик талаб этилади. Кўринишда юқори сортга мўлжалланган ипак ўрамлари орасидаги толалар узилган ёки станоклардан қора мой сачраб яроқсиз ҳолга келиб қолган бўлиши ҳам мумкин. Бундай пайтларда сал бепарволик қилинса борми, бутун фабрика шаънига доғ тушиши ҳеч гап эмас.

Цехдаги мавжуд контролёрлар ҳар бир ўрам ипак калаваларини диққат билан текширадилар. Юқорида айтилгандек ҳодиса рўй берса, дарров хатонинг олдини олишади. Бу масъулиятли вазифани бажаришда Ж. Баҳромова, Е. Исаева, Р. Бектошева сингари илғорлар намуна кўрсатишмоқда.

Цех уч йилдан буён ойлик ва квартал топшириқларини 105—107 процентдан бажариб, коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга яраша ишлаб келмоқда.

Эндиги мақсадимиз, —дейди М. Собирова, — йиллик планни 25 декабрдан кечиктирмасдан адо этиш. Биз барча шарт-шароитлардан унумли фойдаланиб, бунга эришамиз.

Ҳа, сўзи билан иши бир бўлган меҳнатсеварларнинг ўз ваъдаларини бажаришларига ва улуғ номга эга бўлишларига ишонса бўлади.

Т. ИСЛОМБОЕВА.

ҚУВВАТИ ОРТМОҚДА

Беш йилликнинг улкан қурилишларидан бири бўлган Тошкент ГРЭСи қурувчилари катта ғалабани қўлга киритдилар.

Ватанимизга яна 150 минг киловатт-соат электр энергия берадиган 5-блок иш бошлади. ГРЭС коллективи йил бошидан буён ойлик планларини ошириб бажариб, шу кунгача уч миллион киловатт-соатдан ортиқ электр энергияси ишлаб чиқарди.

Рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари натижасида ГРЭС бир йилда 46,1 минг соф фойда кўради.

Станция бўйича ўтказилаётган социалистик мусобақаларда электр, ёқилғи-транспорт, химия цехлари олдинги ўринларни олди. Химия цехининг смена бошлиғи Т. И. Галкина, бош лаборант Р. Каримова, бош аппаратчи Н. М. Евтеева ва бошқалар цехларини илғорлар даражасига олиб чиқишда жуда кўп ишлар қилишяпти.

Фарғона ГРЭСи ва Тошкент ГРЭСидаги кўп йиллик меҳнати, кузатиш ва изланишлари ўртоқ Евтеевани актив рационализаторлар қаторига қўшди. У сувни тозалашда ишлатиладиган анионитларни ишлатиш ҳолатига келтиришда қўлланиладиган ишқорни кўплаб тежаб қолиш йўлини ишлаб чиқди. Бу таклиф жуда катта фойда келтирди. Тошкент ГРЭСи ўртоқ Евтееванинг таклифидан йилига 5 ярим минг сўм иқтисод қиляпти. Комиссиянинг бу таклифга юқори баҳо бериши ҳам бежиз эмас, албатта.

Район Советининг депутати Н. М. Евтеева ҳозир асосий ишидан ташқари техника хавфсизлиги ишлари бўйича жамоатчи инспектор, цех партия комитетининг аъзосидир.

Н. Евтеева каби Н. Васин, Ю. Лашкарёв, М. Челомбитько, А. Бранцев каби инженер-техник ходимларнинг номларини ҳам ГРЭС коллективи ҳурмат билан тилга оляпти.

Тошкент ГРЭСининг химиклари ишда ана шундай юқори кўрсаткичларга эришиш билан бирга, 5-блокни химик тозаланган сув билан таъминлаш ва ундаги сув режимини намунали олиб боришда астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ю. ТИЛЛАЕВ,
химия цехининг инженери.

Бугунги янгиликлар

МАЖБУРИЯТ ҲАМ БАЖАРИЛДИ

Бугун Тошкент гўшт комбинати план бўлимининг ходимлари учун жуда қизғин иш куни бўлди. Улар коллективнинг 11 ой ичида қилган меҳнатларига якун ясадилар.

Колбаса ишлаб чиқариш 105 процент, ялпи маҳсулот бўйича план 105 процент қилиб адо этилган. Коллектив топшириқдан ташқари бир миллион 283 минг сўмлик гўшт маҳсулотлари ишлаб чиқаришга эришди. Биргина ноябрь ойининг ўзида пландан ташқари 170 тонна гўшт умумий овқатланиш муассасаларига етказиб берилди.

Декабрь ойида ҳам яхши кўрсаткичларга эришаётган комбинат коллективи яқин кунларда йиллик планни бажариш иштиёқида меҳнат қилаяпти.

Тошкент ремонт-экскаватор заводи механика цехининг илғор токари, коммунистик меҳнат зарбдори Ғафур Ҳасанов актив жамоатчи сифатида ҳам корхонада обрў қозонган. У цех касаба союз ташкилоти маҳаллий комитетининг аъзосидир.

Суратда: токарь Ғ. Ҳасанов.

М. Нуриддинов фотолари.

«АЪЛО» БАҲОЛАРДА

Янги уйларни қабул қилиб олувчи Давлат комиссияси Москва ва Украина қурувчилари бунёд этган яна беш уйни бугун кўрикдан ўтказди. Москвалик бинокорлар тақдим этган иккита беш қаватли бино «аъло» баҳоларда қабул қилинди. Украиналиклар топширган 80 квартирали уй ҳам ана шундай юксак баҳода қабул қилинди. Украина қурувчилари қабул комиссиясига тақдим этган иккита 80 квартирали уй яхши баҳоланди.

Москва ва Украинадан келган қалби олов қурувчилар пойтахтимиз аҳолиси учун 11 та кўп қаватли турар жой биноларини фойдаланишга топширдилар.

Суратда: Тошкент бунёдкорлари — қардош Туркманистоннинг «Ашхабадстрой» тресті илғор монтажчиларидан кранчи Иван Макеев ва экскаваторчи Геннадий Шатохин ўртоқлар. Улар смена нормаларини мунтазам равишда ошириб бажариб, касбдошларига намуна бўлмоқдалар.

196 ҲОВЛИ ТЎЙИ

Бугун Луначарский шоссесидаги 15-ва 17-уйларнинг ҳовлилари жуда ҳам гавжум бўлиб кетди. Бу ерга кўч-кўланлар ортилган юк машиналари етиб кела бошлади. Қўшнилар бир-бирларини янги уйлар билан муборакбод этдилар.

Данғиллама қилиб қурилган бу уйларни 4-қурилиш трестининг 19-қурилиш бошқармаси азаматлари муддатидан илгари фойдаланишга топширдилар. А. Жуков раҳбарлик қилаётган комплекс механизациялашган қурувчилар бригадаси кунлик нормаларини 120—125 процент қилиб адо этдилар. Гап процентда эмас, балки уйларнинг сифатли ва гўзал қурилишидадир. Янги квартираларни тўлдираётган оилалар қўли гул бинокорларнинг меҳнатига ижобий баҳо бермоқдалар.

МАМЛАКАТДА БИРИНЧИ

«Ташкенткабель» заводида мамлакатда биринчи марта 1200 жуфт телефон кабели тайёрланди. Бундай маҳсулотни ишлаб чиқариш учун коллективга нодир пресс қурилмаси қўл келди. Бу кабелни тайёрлаш автоматика йўли билан бошқарилди. Ҳозир корхонада ана шундай иккинчи прессни монтаж қилиш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. У декабрь ойининг охирида ишга туширилади.

МАЛАКА ОШИРМОҚДАЛАР

Ўзбекистон ССР Олий ва махсус ўрта таълим министрлиги ижтимоий фанлар ўқитувчилари малакасини ошириш институтини ташкил этди. Тошкент Давлат университети шу институт учун база бўлади.

Янги йилнинг бошиданоқ КПСС тарихи, фалсафа ва сиёсий иқтисод ўқитувчиларидан 50 киши шу институтда таълим олади. Машғулотлар беш ой давом этади. Кейинчалик 200 киши институтда ўз малакаларини оширади. Институт Ўзбекистондаги ва бир қанча қардош республикалардаги олий ўқув юртлари ўқитувчиларининг малакасини ошириш билан шуғулланади.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКАЛАРАРО КЕНГАШ

Ўзбекистон Матбуот Давлат комитетининг мажлислар залида республика марказий нашриётлари тематик планларини муҳокама қилишга бағишланган кенгаш очилди.

Кенгашда Москвадаги кўпгина нашриётларнинг вакиллари ва Ўрта Осиё республикаларидаги нашриётлар, савдо ташкилотларининг вакиллари қатнашмоқдалар. Бир неча кун давом этадиган бу кенгашда нашриётларнинг тематик планларини янада кенгайтириш масалалари, уларни қизиқарли ҳамда мазмунли темалардаги асарлар билан бойитиш ҳақида фикр алмашиняпти.

МУЗЛАТИШ КОМБИНАТИ

Рисовая кўчасида яна бир улкан корхона қад кўтармоқда. Бу— музлатиш комбинатидир. Янги комбинат 10 минг тонна маҳсулотни музлатиш қувватига эга бўлади. Қурувчилар буни тез битказиш учун курашяптилар.

ТЎГАРАК ИШ БОШЛАДИ

Ёғ-мой комбинатида ҳаваскорларнинг драма бадиий тўгараги иш бошлади. Унинг машғулотларига 25 ишчи фаол иштирок этмоқда. Тўгарак машғулоти жамоатчилик асосида олиб боріляпти.

КОМСОМОЛ ЙЎЛЛАНМАСИ БИЛАН

Жонажон Тошкентимизни қуриш учун турли область ва районлардан истак билдириб келаётган қурувчилар сафи тобора кенгайиб боряпти. Яқинда Фарғона областидан 60 дан ортиқ комсомол-ёшлар комсомол йўлланмаси билан Тошкент қурилишига келдилар.

ЯНА ИККИ УЙ БИТДИ

Луначарский Шоссесида биринчи қурилиш трестига қарашли 20-қурилиш бошқармаси ишчилари янги 75 квартирали турар жой биносини қуриб битказдилар. Ўртоқ Владимир Жадов бошлиқ илғор бригаданинг И. Солехов, В. Александров, Б. Латипова каби меҳнатсевар ёшлари жонбозлик кўрсатдилар. Улар бинони пардозлаш, бўяш ишларини моҳирлик билан бошқардилар.

ТУРИСТЛАР САФАРИ

Бугун ўзбек туристлари қардош Румыния ва Болгария республикалари бўйлаб саёҳатга йўл олдилар. Саёҳатчилар Тошкент, Фарғона, Бухоро, Гулистон шаҳарларининг меҳнаткашларидир. Улар Бухарест, Плоешт, Брашов, Плевен, София, Пловдив каби шаҳарларда бўлиб, у ерларнинг тарихий ёдгорликлари, диққатга сазовор жойлари ва қардош дўстларнинг халқ ҳокимияти йилларида эришган муваффақиятлари билан танишадилар.

Саёҳатчилар орасида Тошкентдаги 2-автомобиль комбинатининг шофёри Р. Аваков, Бўкадаги Мичурин номли колхоз раиси Т. Каримов, Тошкентдаги 98-мактаб ўқитувчиси С. Мугинова ва бошқа ўртоқлар бор.

Саёҳат 15 кун давом этади.

КОНСТРУКТОРЛАР ЙИҒИНИ

Бугун пойтахтдаги Олий техника курсларининг биносида конструкторлар, инженерлар, ихтирочилар тўпландилар. Улар бу ерда конструкция ишларини ҳужжатлаштириш системасини муҳокама қилдилар. Кенгашни республика Министрлар Совети қошидаги Стандарт, ўлчов ва ўлчов асбоблари Давлат комитети ташкил этган.

Кенгашга йиғилган техника ижодкорлари ўзларининг иш жараёнларидаги ютуқлари билан ўртоқлашдилар.

ДОРИХОНА ЭШИКЛАРИ ОЧИЛДИ

Бугун Чилонзорнинг Волгоград кўчасидаги 12-уйда 614-дорихона эшиклари очилди. Қўли гул шифобахшлар юзлаб кишиларнинг илтимосларини бажо келтирдилар. Бу дорихона Қатортол маҳалласи ва бир неча кварталларга хизмат кўрсата бошлади.

РАҚСИМИЗ ДОВРУҒИ

Халқимизнинг жозибали, дилрабо рақсларига кимлар мафтун бўлмаган дейсиз? Уни Деҳлидан Лондонгача, Парижидан Қоҳирагача миллионлаб томошабинлар иштиёқ билан кўрганлар.

Ўзбекистон ССР халқ артисти, рақкоса Ҳалима Комилова Бельгия ва Голландия мамлакатларига қилган икки ойлик гастроль сафаридан қайтиб келди. Ўзбек рақкосаси бу мамлакатларда Совет Иттифоқи санъат усталари билан биргаликда юзга яқин концерт берди. Бу концертларда Европанинг энг талабчан томошабинлари рақкосамизнинг чиқишларини қизғин қарши олдилар.

Об-ҳаво

Шу кеча-кундузда Тошкентда ҳаво булутли бўлса-да, ёғингарчилик бўлмайди. Кучсиз шамол эсиб туради.

Ҳарорат бугун кечаси 0 даража, эртага кундузи эса 11-13 даража иссиқ бўлади.

ГЎЗАЛ МЕБЕЛЛАР

Пойтахтнинг мебеллар намойиш этиладиган кўргазма залларида харидорларни кресло-диван мафтун этиб қолди. Бу жиҳоз ўзининг аввалги «тенгқур»ларидан қулайлиги ва хушбичимлиги билан диққатга сазовордир. Бу янги уй жиҳози Тошкент шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли «Реммебель» комбинатининг уста дурадгорлари ижодига мансубдир.

Комбинатда яна бир янгилик ўзлаштирилмоқда. У кичик габаритли гарнитурдир. Унинг қиммати шундаки, ўзига хос шифоньерига ҳам эга. Шифоньерда енгил кийим-кечакларни сақлаш мумкин.

Комбинатда маҳсулот сифатини яхшилайдиган яна бир янги цех қурилиши тугалланмоқда. Цехда маҳсулотлар тобига етказиб силлиқланади ва жилоланади. Кенжа цех учун Днепропетровск станоксозлик заводидан жиҳозлар олинди.

Москва метросининг Жданов радиуси фойдаланишга топшириш арафасида турибди. Рельслар ётқизиш ишлари тугалланди, пардозлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

Суратда: Жданов радиусининг тоннелларидан бирида.

В. Будан фотоси, (ТАСС).

БУРУНДИ МИЛЛИЙ РЕВОЛЮЦИОН КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЛОНДОН. Бурундида ўтказилган давлат тўнтаришидан кейин муваққат ҳукумат вазифасини бажариб турган миллий революцион комитет Мишель Мичомберо етти йил мобайнида мамлакатнинг президенти бўлиб туради, деб эълон қилди.

Рейтер агентлигининг мухбири Бужумбурадан берган хабарида айтилишича, айни вақтда комитет капитанлик ҳарбий унвонига эга бўлган Мичомберога полковник унвонини берди.

Мишель Мичомберо Бурундида король Втаре у ҳокимиятини ағдариб ташлаган ҳарбий тўнтаришнинг ташкилотчиларидан биридир. Мичомберо 28 ноябрда Бужумбура радиоси орқали гапириб, Бурунди республика бўлиб қолади ва мен мамлакатнинг биринчи президентиман, деди.

ҚИСҚА ХАБАР

ДАМАШҚ. Сурия Араб Республикаси билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш ва элчихоналар даражасида дипломатик миссиялар айирбошлаш тўғрисида бу ерда расмий декрет эълон қилинди.

МУХБИР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ПАРИЖ. Рейтер агентлиги ва Ассошиэйтед пресс агентлигининг Конгодаги (Киншаса) мухбири Бельгиялик Роберт Девез Лубумбашида қамоққа олинди.

Франс пресс агентлиги мухбирининг бу ердан берган хабарида айтилишича, маҳаллий хавфсизлик бошқармасининг бошлиғи Девез нима сабабдан қамоққа олинганлигини тушунтириб беришдан бош тортган ва бу иш «давлат сири» деган.

(ТАСС).

МОНГОЛИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА ФОТОВИСТАВКА

УЛАН-БАТОР. Немис-фашист қўшинларининг москва бўсағасида тор-мор келтирилганлигига 25 йил тўлганлиги шарафига Улан-Батордаги марказий виставка залида фотовиставка очилди. «Совет халқининг буюк шижоати» деган мавзудаги бу виставкани очиш маросимида Монголия халқ революцион партияси марказий комитетининг биринчи секретари, Монголия халқ республикаси министрлар советининг раиси Ю. Цеденбал, Монголия халқ республикаси буюк халқ хурали президиумининг раиси Ж. Самбу ва бошқалар ҳозир бўлди.

ТЕРМА КОМАНДА ДУРАНГГИ

БЕРЛИН (ТАСС). СССР шайбали хоккей терма командасининг Германия Демократик Республикаси хоккейчилари билан кечаги учрашуви 3 : 3 ҳисоби билан тугади. Вейсвассер шаҳрида ўтказилган бу учрашув даврларининг натижалари қуйидагича бўлди: 1 : 2, 1 : 0, 1:1.

Англия. Чарли Чаплин «Гонконглик графиня» фильмини суратга олаётганида йиқилиб тушиб, оёғини майиб қилганлиги матбуотда хабар қилинган эди. Чарли Чаплин Лондондаги касалхонада бироз даволангандан сўнг, яна ўз ишига қайтди.

Суратда: 77 ёшли кино ветерани киностудияга отланмоқда.

ЮПИ — ТАСС фотоси.

ПРЕЗИДЕНТ ЖОНСОННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Кеча Америка Қўшма Штатларининг президенти Жонсон Вьетнамдаги уруш эҳтиёжлари учун келгуси йилнинг 30 июнига қадар бўлган даврга мўлжаллаб қўшимча равишда 9-10 миллиард доллар маблағ ажратиб беришни конгрессга таклиф қиламан, деди.

АҚШ президенти Техасдаги ўзининг Ранчосида бугун мудофаа министри Макнамара ва қўшма штатлар қўшинлари ҳамма турлари штабларининг бошлиқлари билан учрашганидан кейин Вьетнамдаги урушга ажратилаётган маблағни кўпайтириш фикрига келиб қолганлигини айтди.

«Мамлакатнинг аҳволи тўғрисида» 1967 йил январь ойининг бошида конгрессга йўллайдиган мактубимда, деди Жонсон, қўшма штатларнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги ҳарбий харажатларини қопламоқ учун ажратиладиган қўшимча маблағларнинг аниқ рақамини айтиб бераман, бу 9-10 миллиард доллар миқдорида бўлажак.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

Шу йил Октябрь байрами арафасида 3-тикувчилик фабрикасига Чебоксари шаҳридан мактуб келди. Уни Ангелина Иванова деган аёл йўллаган эди. Мактубда: «Қўшним Тошкентдан бандероль билан миллий кўйлак олибди. Уни сизнинг фабрикангиз ишчилари тайёрлашган экан. Менга ҳам шундай кўйлакдан биттасини юборишингизни ўтиниб илтимос қиламан...» дейилган. Кўйлакнинг размери, фасони аниқ кўрсатилган эди.

Фабрика тикув участкасининг ишчилари илтимосни бажонидил қондириб, кўйлакни ўз вақтида тайёрлаб жўнатдилар.

Дарвоқе, шаҳримиздаги 3-тикувчилик буюмлари фабрикаси республикамиздан ташқарида ҳам катта шуҳрат қозонган. Унинг маҳсулотларига мамлакатимизнинг турли жойларидан талабномалар тез-тез келиб туради.

Миллий кўйлаклар тикувчи бу илғор участкага фабриканинг кекса ишчиси Клавдия Егоровна Батова раҳбарлик қилади. Участка коллективи Октябрь олди социалистик мусобақасида актив иштирок этиб, сифатли маҳсулотларни кўплаб тайёрлаш учун курашда корхонада биринчи ўринни эгаллади.

Вера Ивановна Князева бош бўлган шу участкадаги бригада ишчилари айниқса катта муваффақиятларга эришдилар. Бу ерда ўн бир ойлик план 102 процент қилиб адо этилди. Ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг 86 процента фақат биринчи сортларга қабул қилинди.

Коллектив ноябрь ойида ҳам катта ютуқларни қўлга киритди. Фабрика бу ой ичида 350 минг сўмликдан ортиқ маҳсулотни аҳолига тақдим этди.

Илғор корхонанинг меҳнатсевар кишилари совет ҳокимиятининг 50 йиллигини янада улкан муваффақиятлар билан кутиб олмоқчилар.

● ●

Механизация қўл келди

Тошкентдаги сут комбинатининг биринчи цехидан иккинчи цехига сут маҳсулотлари қўлда ташиларди. Бунда қоп тешикларидан оқиб тушган сут зардоблари ишчиларнинг кийимларини ивитиб, ноқулайлик туғдирарди.

Комбинат рационализаторларидан В. Борисов ва М. Шчербакова ўртоқлар бу ноқулайликни бартараф этиш йўлини топдилар. Улар кичик ҳажмдаги ғилдиракли аравача ихтиро этдилар. Бу аравача юкли қопларни ортиш, тушириш ва белгиланган жойга элтиб қўйишда жуда қўл келди. Бу таклиф меҳнат унумдорлигини ошириш билан бирга ана шундай ишни бажарувчи икки ишчидан бирини бошқа ишда ишлаши учун имконият ҳам яратди.

Ҳисоблар шуни кўрсатадики, конструкторларнинг бу таклифи корхона учун бир йилда 2880 сўм фойда келтиради. Бу янгиликни ўз корхоналарида ишлаб чиқаришга жорий этиш мақсадида республиканинг бошқа областларидаги сут комбинатларидан тажриба алмашиш учун бу ерга кўплаб мутахассислар келиб турибдилар.

Тошкентдаги Рус тили ва адабиёти институтининг студентлари яна бир комсомол тўйини ўтказдилар. Бу ерда институтнинг IV курс студенти Эргашмирза Эшматов билан III курс студенти Мастура Жумановаларнинг никоҳ тўйи бўлди.

Суратда: (чапдан иккинчи) институт миллий факультетининг декани доцент С. Д. Панченко студентлар билан бирга келин-куёвларни табрикламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

„Райҳон"га келин тушди

Тўй маросимларини янгича ўтказиш социалистик жамиятимизда меҳнаткашларнинг кундалик турмушига тобора сингиб боряпти. Айниқса, келин-куёвларнинг никоҳ тўйларини ўтказишда ташкилотчилик ишларида комсомол-ёшлар фаол қатнашиб, тўй бошида бош-қош бўлиб турибдлар.

Студентлар шаҳарчаси ўтган дам олиш куни кечқурун ҳар сафаргидан ҳам гавжум бўлди.

Шаҳарча марказидаги «Райҳон» кафэсида катта тўй маросимига тайёргарлик кўриляпти. Уч томони ойнаванд бинонинг иккинчи қаватидаги кенг зал бу кеча комсомол-ёшларнинг ихтиёрида.

Меҳмонлар учун шинам дастурхон ҳозирланган. Залнинг тўридан ўз бахтларини топган келин-куёв учун алоҳида ўрин ажратилган. Ўнлаб йигит-қизлар билан залга бўлажак умр йўлдоши Людмиланинг қўлидан ушлаб Руслан кириб келади.

Руслан ҳақиқатдан ҳам улуғ рус шоири А. С. Пушкиннинг афсонавий қаҳрамони каби баҳодир ва матонатли. Чустлик бу йигит ўз бахтини Тошкентда топди. Руслан Асомов Тошкент Политехника институтининг V курс студенти. У муваффақиятли ўқибгина қолмай, ўзининг кундалик меҳнати билан коммунистик қурилишнинг ноз-неъматларини яратаётган тошкентлик меҳнаткашларга муносиб хизмат кўрсатяпти.

Тиниб-тинчимас комсомол йигитни кўпчилик танийди. У 3-автомобиль паркининг 38-автобус маршрутида бир неча йилдан бери пассажирларни ташийди. Ҳам ўқиб, ҳам меҳнат қилаётган бу йигитнинг севгилиси Лиля Мамбетова Самарқанднинг Суперфасфат посёлкасидан бу ерга ўқишга келган. Шу институтнинг химия факультетини томомлаётган комсомол қиз Русланнинг хулқ-атворига, меҳнатсеварлигига ўзини муносиб ёр деб билди.

Тўй маросимига тўпланганлар — қудалар институтнинг химия ва механика факультети студентларидир. Турли миллат вакиллари студент йигит-қизлар зални тўлдириб ўтиришибди. Студент ёшлар орасида тўйга таклиф қилинган монголиялик йигит-қизлар ҳам бор.

Лиля билан Русланнинг никоҳ тўйларига бағишланган кечани химия факультетининг V курс студенти Л. Ф. Мельников очади.

Шундан кейин Русланнинг курсдоши Рошат Енилеев сўзга чиқади. Ёш йигит-қизлар келин-куёвни табриклаб, уларга ажойиб гулдасталар тақдим этадилар. Дўстлар дастурхонга таклиф этилади. Ҳамманинг чеҳрасида табассум. Ёшларнинг ўйин-кулгиси авжида.

Механика факультети бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг квартети ўзининг бир неча чолғу асбоблари билан меҳмонларнинг қувончига-қувонч қўшди. Ўзбек миллий чолғу асбобларининг куйлари, ёш ҳаваскорларнинг ашула ва рақслари висол оқшомини қизитиб юборди.

Комсомол-ёшлар кучи билан ташкил этилган тўй кеча қатнашчилари хотирасида ўчмас из қолдирди.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

КАТТА ҚИЗИҚИШ

Студентлик даврини киши умрининг бебаҳо йиллари, дейишади. Бу йиллар ўзига хос ташвиши, ўзига хос қувончлари билан бетакрор. Шунинг учун бўлса керак, бу бинога қадам босганимда вужудимни ҳаяжон чулғади. Зинапоядан аста кўтарилдим. Атрофга синчиклаб разм солдим. Шунда авваллари негадир пайқамаган нарсаларни аниқ ҳис этдим. Ўзаро нималарнидир ўйлаб, нималарнидир ўзича мулоҳаза қилаётган йигит-қизларга боқдим. Чеҳраларида ўйчанлик кўринди. Ҳар ким ўз хаёли, ўз ишлари билан банд. Хўш, ҳу анави қорачагина йигит нималарни ўйлаяпти! Деворий газетани ўқиб, ўйга чўмиб қолган қўнғир соч қиз-чи! Беихтиёр улар томон юрдим.

— И-я, бу «Тошкент оқшоми» газетасидаги рубрика-ку! Бизда ҳам очилибди-да.

Йигит таажжубланиб менга қаради. Сўнг деворий газетадаги мақолани ўқий бошлади. Унда «Инсон одоби билан» рубрикаси газетанинг шу йил 4-сонидан бошлаб очилган ва редколегия студентларнинг жавоб хатларини кутажаги эълон қилиниб, қуйида шунга доир мақола берилган эди. Тезда биз турган жойга йигит-қизлар тўпланишди. Мунозаралар бошланди. Кимдир студент маданияти, кимдир ётоқхонадаги тартиб ҳақида ёзишини айтарди.

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН...

— Иброҳим, бу ҳақда фикринг қандай!

— Баъзи курсдошларим хулқи ҳақида ёзмоқчиман, уларни бир туртиб қўйсанг, ёмон бўлмасди.

Улар икковлон курсдош бўлса керак, яна нималарнидир гапира бошлашди.

— Мен дўстлик қадрини тушунмайдиган, ўзи хон, кўланкаси майдон баъзиларни танқид қиламан.

Бояги нигоҳи ўйчан қиз дугонасига ана шундай деди-да, аудитория томон юрди.

Кўзларида ўт чақнаётган бир йигит менинг қаршимда тўхтади. Танишдик. У деворий газета редколлегиясининг аъзоси, 3-курс студенти Раҳимжон Абдуҳасанов экан.

— Тарбия, одоб темаси жуда мунозарали,— деди у менинг ҳам газетага қизиқсинганимни кўриб,— бу ҳақда қанча гапирсанг арзийди. Шунинг учун ҳам редколлегия бу масалани студентлар ўртасида ўзига хос услубда кўтаришни лозим топди. Кўряпсизми, янглишмабмиз. Ўқишяпти, ўзаро фикр юритишяпти.

Суҳбатимизга яна бир йигит қўшилди. У 3-курс студенти Эргаш Ҳасанов экан.

— Раҳимжоннинг гапига қўшиламан. Биз, студентларни ахлоқ масаласи жуда қизиқтиради. Тўғри-да! Аввал ўзимиз инсон одоби, унинг маданияти ҳақида тўла тасаввурга эга бўлишимиз лозим. Чунки биз инсон қалбининг шифокорлари бўламиз.

Улар ҳаяжон билан сўзлашарди. Студентларга хос жўшқинлик, самимий оҳанг уида акс этарди. Улар бўлажак юристлар. Айтганларидек, инсон қалбининг шифокорлари. Яхши ибора. Ахир улар инсон тақдирига оид масалаларни ҳал этадилар. Халқ уларга ишонади.

ТошДУ юридик факультетининг «Совет юристи» деворий газетаси ана шу тариқа актуал масалаларни кўтариб чиқмоқда. Қуйи матбуотда янги кишини тарбиялаш каби муҳим теманинг кенг ёритилиши студентларнинг деворий газетага қизиқишини, уларнинг активлигини оширади.

Ҳ. СОДИҚОВ.

СТУДЕНТЛАРНИНГ ДЎСТИ

ЮБИЛЯРЛАРИМИЗ

Тошкент Политехника институтининг моҳир педагоги химия-технология факультетининг жонкуяр ўқитувчиси Зумрад Усмонова 50 ёшга тўлди. У умрининг ярмини педагогика соҳасига бағишлади.

Институт залининг президиумидан бугун Зумрад опа учун фахрли ўрин ажратилган. Оддий ва камтарин ўзбек аёли ўзининг босиб ўтган ҳаёт йўлида арзирли из қолдиряпти.

— Студентлар билан ўтказган вақтларимни энг қувончли дамларим ҳисоблайман дейди,— Зумрад опа.

— Факультетимизнинг старший ўқитувчиси Зумрад Усмонова ўқитган студентларимизнинг кўпчилиги ҳозир олим, ўқитувчи ва ишлаб чиқариш командирлари бўлиб хизмат қилишяпти, — дейди факультет партия ташкилотининг секретари, доцент А. Абдураҳимов.

Зумрад опа ўз устида кўп ишлайди. Унинг студентлар учун ёзган қўлланмалари бор. Олима илмий иш ёқлаш арафасида турибди.

Юбилярни табриклаб, сўзга чиққан республикамизнинг таниқли олимларидан Обид Содиқов, Ҳамдам Усмонов, Карим Аҳмедов, М. Орифхонов, Ф. Мирзаева ва бошқа ўртоқлар Зумрад Усмоновага узоқ умр, шарафли меҳнатида муваффақиятлар тиладилар.

Республиканинг кўпгина жойларидан юбилярни қутлаб келган табрик телеграммалари ўқиб берилди.

Литва ССР. Юлюс Янонис номли Каунас қоғоз фабрикаси мамлакат энциклопедия нашри учун сифатли қоғоз ишлаб чиқаради. Фабриканинг етти йиллик мобайнида ишлаб чиқариш қуввати икки баробар ортди.

Яқинда қурилган 12 минг квадрат метрли ишлаб чиқариш корпусида иккинчи такомиллаштирилган қоғоз детали машинасини монтаж қилиш бошланди.

Суратда: Каунас қоғоз фабрикасининг янги корпусида. Коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи илғор каландровкачи Юозас Грундонас пландан ортиқча чиқарилган маҳсулотни транспортга юкламоқда.

М. Огай фотоси.
(ТАСС) фотохроникаси.

МЕҲНАТДА БАХТИНИ ТОПГАН

Ҳафиза қисқа муддатли отпускадан кейин қадрдон цехига кириб келди. Уни Степан Прокофьевич табассум билан кутиб олди. Цех бошлиғи меҳнатсевар аёл билан дурустроқ сўрашиб улгургани ҳам йўқ эди. Ҳафиза ўз станоги томон шошилди.

Иш бошлашдан аввал атрофга бир-бир назар ташлаб чиқди у. Анча ўзгариш рўй берибди. Ана, станок ёнида ёш бир йигитча турибди. Ҳеч киси йўқ. Ҳозирча ковушмайгина ишлаяпти-ю, кўп ўтмай ўз касбининг устаси бўлиб олади. Мана, менинг ўзим, дея хаёлга толди Ҳафиза.

...1943 йилнинг изғиринли кўклами. Ёшгина уятчан қиз кўчада ҳар ер-ҳар ерда «Ғалаба учун сен қандай ҳисса қўшяпсан!» деган ёзувларни ўқиб борарди. Шу шиор уни заводга етаклади. Қизчани илиқ кутиб олишди. Аввалига шогирд, кейинчалик мустақил рихтовкачи бўлиб ишлай бошлади.

У пайтларда ишлаш анча қийин эди. Хоналар совуқ, иш қуроллари эски, яроқсиз. Йўғон пўлат-симларни қўлда тўғрилашга мажбур эдилар. Бу процессни бажарадиган автоматлар ҳали йўқ эди. Аёл киши учун, айниқса тажрибасиз ёш қиз учун, қийин бўлди.

Барибир чидади, ўрганди, доим олға интилди. Йўқ, машаққатли меҳнат, тинмай изланиш зое кетмади. Ғалаба куни келди. Меҳнат шароити тобора яхшилана борди, янгидан-янги станоклар ўрнатилди. Эндиликда Ҳафизанинг ўзи моҳир ишчи, кўплаб шогирдларга устоз. Мана, Лев Бобобев, Славик Новицкий, Карим Давлатов каби моҳир ишчилар корхонанинг ўзидагина эмас, шаҳримизнинг бошқа корхоналарида ҳам жонбозлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Ҳафиза ҳамиша кунлик нормасини 120—130 процент бажаради. Корхона партия комитетининг аъзоси сифатида кўпгина ташкилий ишларни адо этди. Касбдош дўстларига ўз тажрибасини аямай ўргатди. Жамоатчилик иши унинг жон-дили. Депутат сифатида меҳнаткашларнинг кўплаб наказларини шараф билан адо этди.

...Ҳафиза станок ёнига бориб, тахта супачага чиқди. Қадрдон станоги ҳаракатга келди. Моҳир аёл брезент қўлқоп билан пўлат ғўлачани дадил тутиб ишга киришди. Станок ичкарисидаги ясси жўмраклардан чиқиб турган тиниқ сув оқими кириндиларни ювиб кета бошлади.

— Бу деталнинг қайта ишлаш ўта аниқликни талаб қилади,— дейди Ҳафиза қўлига янги пўлат ғўлани олар экан.— Мана, ўзингиз бир кўринг. Илгарилари ВР—910—9 детали 1,5 миллиметргача аниқликда ишланарди. Бу қониқарли эмасди, албатта. Чунки корхонамиз рационализатор ва ихтирочилари, умуман бутун коллектив машиналаримизнинг янада ихчам бўлиши учун курашаётган эдилар.

Изланиш ўз самарасини берди. Ҳозир бу детал 0,07 миллиметргача аниқликка келтирилган. Бу, ўз навбатида, биздан ниҳоятда эхтиёткорлик билан ишлашни талаб этади. Чунки ана шу бир қарашда арзимагандек бўлиб кўринган деталга ишлов беришда кичик бир хатога йўл қўйсак, бу бутун машинанинг ишига путур етказиши мумкин. Маҳсулотимизни чет эллардаги корхоналар сотиб олаётганлиги эътиборга олинса, вазифамиз нақадар масъулиятли эканлиги аён бўлади.

Ҳафиза ўз касбидан мамнун. Чунки, шу касби билан шуҳрат қозонди. Эндиликда уни бутун шаҳар билади. Меҳнатсевар аёлнинг кўксида Ленин ордени порлаб турибди.

Бахтини меҳнатда топган аёл ўз корхонаси тўғрисида ҳамиша тўлқинланиб гапиради. Қачон қараманг, у фақат ўз цехи, касбдош дугоналари, шогирдлари тўғрисида ўйлайди. Цех бошлиғи ўрток Степан Прокофьевич Тятушкиндан моҳир фрезеровкачи Ҳафиза Лутфуллаева тўғрисида сўраб қолсангиз, у мамнунлик билан қисқа қилиб:

— Меҳнатсевар, бахтиёр аёл,— деб жавоб беради.

Ғ. КОМИЛОВ.

Янги системага ўтиш арафасида

КПСС Марказий Комитетининг Сентябрь Пленуми ва партия XXIII съезди қарорларига мувофиқ янги йилдан бошлаб хўжалик ислоҳоти кенг амалга оширила бошлайди. Мамлакатимиз корхоналари қатори бизнинг тўқимачилик комбинатимиз ҳам планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтадилар.

Шу муносабат билан олдимизда муҳим вазифалар турибди. Энг аввало биз барча тўқувчиларнинг юксак унумдорлик билан ишлашларига, вақтдан самарали фойдаланишга, асбоб-ускуналарнинг бекор туриб қолишини камайтиришга, иш кўрсатгичларининг ҳамиша ошириб бажарилишига ҳаракат қилишимиз лозим.

Меҳнат ва иш ҳақи бўлими бу йил фабрикаларнинг, меҳнат бўлимлари билан ҳамкорликда 265 ишлаб чиқариш нормасини қайта кўриб чиқди. Тўқувчиларнинг, машинада ишловчиларнинг, ип ўровчиларнинг, механика заводлари слесарларининг техник жиҳатдан асосланган нормалари тасдиқланди.

Нормаларни қайта кўриб чиқишдан мақсад меҳнат унумдорлигини янада ошириш, маҳсулот тайёрлашни тобора кўпайтириш учун барча шарт-шароитларни юзага келтиришдан иборатдир. Ишлаб чиқаришни сердаромад қилиш, ишчи ва хизматчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш фондини юзага келтириш ва топшириқни муваффақиятли адо этиш ана шунга боғлиқдир.

Шундай қилиб, бизнинг олдимизда энг муҳим масала — барча цехларнинг ва у ердаги ишчиларнинг фақат илғор бўлишларига эришишдек вазифа турибди. Шу мақсадда ишлаб чиқариш нормаларини бажармасликнинг туб сабаблари синчиклаб ўрганилмоқда. Тўғри, иш методларини ўзлаштирмаган ишчиларга тўғридан-тўғри иш жойининг ўзида ёрдам кўрсатилаётир.

Бу, албатта, самарали натижа бермоқда. Таровчи, тозаловчи, зарядчи, ва маҳсулот ташувчи каби ёрдамчи ишни бажарувчиларнинг меҳнатини тўғри ташкил этиш мақсадида қатор норматив текшириш ишлари олиб борилди. Бу ишда ҳам яхши натижаларга эришилди.

Шу йилнинг ичида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва уни ишлаб чиқаришга жорий этишда анчагина муваффақиятлар қўлга киритилди. Натижада 45 съёмкачи бошқа ишлар учун ажратиб олинди.

Жумладан биринчи фабриканинг тўқув цехида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш натижасида меҳнат унумдорлиги 11,2 процент, 2-фабриканинг тўқув цехида эса 5,8 процент ошди. Меҳнатда яна бир янгилик жорий этилаётир — тўқувчилар зарядчисиз ишлашмоқда. Бу асбоб-ускунанинг самарадорлигини янада оширади ва меҳнат унумдорлигини 1,7 процент ошириш имкониятини беради. Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатмоқдаки, бу тадбирларнинг ҳаммаси комбинат бўйича йилига 150 минг сўмни тежаб қолиш имкониятини беради.

Шуни таъкидлаш кераккi, меҳнатни илмий асосда ташкил этишга биздаги барча ишлаб чиқариш коллективлари ҳам етарли эътибор бераётганлари йўқ. Масалан, 3-тўқув фабрикасининг ип йиғирув ва пардозлаш участкасида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш жорий этилмаётир. Бу ишлаб чиқаришдаги мавжуд катта резервлар тўла ишга солинмаётир.

Комбинатда кадрлар қўнимсизлиги иш натижаларига салбий таъсир кўрсатаётган эди. Бу қўнимсизликни кескин равишда камайтириш учун ҳозирги вақтда яхши имкониятлар яратилган.

Фабрикаларда ҳозирдан бошлабоқ меҳнат унумдорлигини оширганликлари, нормадан ташқари ишлаганликлари, маҳсулот сифатини яхшилаганликлари учун ишчиларни мукофотлаш тўғрисида янги қоида ишлаб чиқилди. Бу қоида амалда қўлланила бошлангандан буён кўпгина ишчиларнинг ойлик иш ҳақи анча кўпайди.

Ёш ишчиларда меҳнатга меҳр--муҳаббат уйғотиш мақсадида ҳунар мактабларининг талабаларига мўлжаллангандан анча кўпроқ ойлик беришга қарор қилинди.

Тўқимачилик корхоналарининг директорларига айрим ҳолларда кекса ишчилар 45 ёшдан ошгач, илгаригидан камроқ машина ва станокларни бошқарганлари ҳолда тармоқлар бўйича типовой нормаларда назарда тутилганидан кўпроқ миқдорда ҳақ тўлаш ҳуқуқи берилди. Бу ҳам ёш, ҳам кекса ишчиларнинг турғунлигини таъминлаш имкониятини беради.

Бу қоидалардан барча тўқимачилар хабардор қилинган.

Меҳнатга ҳақ тўлашнинг янгича системаси сезиларли самаралар бера бошлади. Кўпгина ишчилар нормадан ташқари ишлашга ўтдилар. Жумладан, 65-дастгоҳ тўқувчилари мингта урчуқ ўрнига 1200 та урчуқни бошқармоқдалар. Тўқувчилар эса 24 станок ўрнига 26, 28 станокни бошқара бошладилар.

Меҳнатни ташкил этишни ва иш ҳақи тўлашни янада яхшироқ тартибга солиш катта куч-ғайрат сарфлашни талаб этади. Шу сабабли меҳнат бўлими ходимларини кўпинча бошқа ишларга, жумладан тўқималарни сортга ажратиш, санитария ишлари, зарядчи, съёмкачи, тозаловчи ва бошқа ишларга жалб этиш ҳоллари билан тоқат қилиб бўлмайди. Меҳнатни ташкил этиш бўлимининг ходимлари фақат ўз вазифалари билан машғул бўлишлари лозим.

Меҳнатни ташкил этиш бўлимида ишлатилаётган ҳисоблаш-ўлчов асбобларини тартибга солиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак. Чунки, ана шу асбобларсиз меҳнатни анализ қилиш мумкин эмас.

Биз янгича ишлаш шароитига ўтишга пухта таёрланиш учун барча мавжуд имкониятлардан тўлароқ фойдаланишимиз лозим.

Х. ГОРОХОВА,
Тўқимачилик комбинати меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи.

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг илғор ишчиси Дилбар Раҳматуллаева корхонаға бундан бир йил муқаддам келган эди. У тез орада ўз меҳнати туфайли ишчилар ўртасида раҳматга сазовор бўлди.

Партия ташкилотлари секретарларининг ўқиши

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди. Айрим бошланғич, цех партия ташкилотларига секретарликка янги ўртоқлар сайланишди.

Пойтахтимизнинг Ленин районидаги саноат корхоналарида, транспорт, қурилиш ва савдо ташкилотларида 300 га яқин бошланғич партия ташкилотлари бор. Бу йил бошланғич партия ташкилотлари секретарлари ўқиши ўтган йилдагиларга қараганда бир мунча мазмунли ўтаётир.

Маълумки, шаҳар партия комитети «Учқун» тўқимачилик-галантерия фирмаси партия ташкилотининг фаолиятини маъқуллаб, бошланғич партия ташкилотларига унинг тажрибасини ўрганишни ва барча саноат корхоналарида қўлланишни тавсия этди. Шу мақсадда район партия комитети фирманинг Қизил бурчагида фабрика, завод, фирма ва комбинат бошланғич партия ташкилотларининг биринчи семинарини ўтказди. Район партия комитетининг секретари Ш. Ҳасанбоев КПСС XXIII съезди қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотларида ташкилий-партиявий ишларни кучайтириш ҳақида доклад қилди. Сўнгра «Учқун» фирмаси партия ташкилотининг секретари А. Мағдиев, фирманинг план-ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи М. Слоним ва фабком раиси М. Игнатьева партия ва касаба союз ташкилотлари раҳбарлигида планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги формасига ўтишдан аввал катта ташкилий ва тайёргарлик ишлари олиб борганликлари ҳақида мазмунли ҳикоя қилиб бердилар. Семинар қатнашчилари уларнинг сўзини эътибор билан тинглашди. Савол-жавоблар бўлди. Семинар қатнашчилари фирма партия ва касаба союз ташкилотларининг иши билан янада тўлароқ танишиш иштиёқида эканликларини айтдилар.

Шунингдек, шаҳар партия комитети 3- автокомбинат бошланғич партия ташкилотининг тажрибасини ҳам маъқуллади. Транспорт корхоналари партия ташкилоти секретарларининг иш тажрибасини ўрганишга бағишланган бу семинар автокомбинат клубида бўлиб ўтди. Семинарда автокомбинат партия ташкилоти секретари Е. Минин, бош инженер Ч. Ким, касаба союз ташкилоти раиси Н. Ушатов ва бошқалар сўзга чиқиб, ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Мактаб партия ташкилотлари секретарларининг 94-мактабда ўтказилган семинари ҳам қизиқарли бўлди. 146, 110, 94-мактаб партия ташкилотларининг секретарлари Н. Лифанова, К. Муҳаммаджонова ва Н. Комарова ўртоқлар семинарда ўз иш тажрибалари ҳақида гапирдилар. Улар ёш авлодни тарбиялаш, ўқитиш сифатини яхшилаш, мактабда ва мактабдан ташқари олиб бориладиган ишларни қизиқарли ташкил этиш кераклигини, мактабнинг ота-оналар билан алоқасини мустаҳкамлаш лозимлигини алоҳида таъкидладилар. Семинар охирида улар шаҳардаги энг яхши мактаблардан бири ҳисобланган 34-мактабда бўлиб, ўқув-тарбия ишининг форма ва методлари билан атрофлича танишдилар. Марказий универмаг биносида бўлиб ўтган семинарда эса, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари партия ташкилотларининг секретарлари қатнашдилар. Универмаг партия ташкилтининг секретари К. Эргашев ва касаба союз ташкилотининг раиси Н. Смирнов ўз иш тажрибалари ҳақида гапирдилар. Универмаг директори К. Обайхонов магазиннинг шаҳар корхоналари билан алоқаси ҳақида гапирди. 1-пойафзал фабрикаси ва «Красная Заря» тикув фирмаси билан бўлган бевосита алоқелар магазинга ҳам, мавжуд корхоналарга ҳам қўл келган. У ана шу корхоналардан олинаётган маҳсулотлар ҳақида кўпгина ижобий гапларни айтди.

Семинар йиғилишларида партия ташкилоти секретарларига партия хўжалигини олиб бориш, аъзолик взносларини йиғиш, партия аъзолигига қабул қилиш ва партиянинг ички масалаларига оид кўпгина тадбирлар ҳақида ҳам тушунтиришлар берилди. Шунингдек семинарларда партия ташкилотларининг комсомол ташкилотларига келгуси йил 1 январдан бошланадиган комсомол ҳужжатларини айирбошлашдек муҳим ишга кўрилаётган тайёргарликда кўрсатаётган амалий ёрдамлари ҳақида тажриба алмашдилар.

Эндиликда семинарларда кўпчилик секретарлар актив иштирок этмоқдалар. Чунки семинар машғулотлари анча қизиқарли ўтмоқда.

Семинарларни тайёрлашда район партия комитетининг инструкторлари А. Мавлонов, М. Сафаров, Х. Ниғматжонов, Б. Обидовлар актив иштирок этаётирлар.

Район партия комитети цех партия ташкилотлари секретарларининг семинарларини уюширишга ҳам алоҳида эътибор бераётир. Масалан, ана шундай семинар Октябрь революцияси заводи клубида ўтказилди. Бу семинарда цех партия ташкилотлари секретарлари ҳам тажриба алмашдилар, ички партиявий ишлар, партия хўжалигини олиб бориш усуллари ҳақида докладлар тингланди. Семинар қатнашчилари завод цехларидан бирида бўлганларида бу ерда меҳнетнинг ташкил этилиши, тартиб ва озодалик уларда катта таассурот қолдирди.

Транспорт корхоналари цех партия ташкилотлари секретарларининг ана шундай семинари 3-автокомбинатда бўлиб ўтди.

Район партия комитети декабрь ойида партгруппорглар учун ҳам семинар ўтказади. Семинар партгруппорглар ишини яхшилаш ва ютуқларни оммалаштиришга бағишланади.

Бошланғич партия ташкилотлари секретарлари билан олиб борилаётган бу муҳим ишлар партия ташкилотларида ташкилий-оммавий ҳамда тарбиявий ишларни яхшилаш борасида КПСС XXIII съезди ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни амалга оширишда катта аҳамият касб этади.

Д. КОЗЛОВ,
Ленин район партия комитети ташкилий бўлим мудири вазифасини бажарувчи.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

БОНН ЎЗИНИ ФОШ ҚИЛЯПТИ

Сиёсий барқарорлиги ғарбда шунчалар мақталган Германия Федератив Республикаси оғир ҳукумат танглигини бошидан кечирмоқда. Лекин бу танглик жаҳонда юз бераётган ўзгаришларни ҳисобга олишни истамаётган ўз характерининг қарама-қаршиликлари туфайли мушкул аҳволга тушиб қолган Бонннинг бутун ички ва ташқи сиёсий йўли учраган янада чуқурроқ танглликнинг акс этиши, холос.

Учинчи рейх тор-мор қилингандан бери Ғарбий Германиянинг раҳбар доиралари тутаётган йўлнинг қандайлиги жуда ҳам равшан. Конрад Аденауэр узоқ йиллар давомида бу йўлнинг илҳомчиси бўлди. Бу йўлнинг моҳияти нимада? Улар ҳозир гитлерчиларга қарши коалициянинг собиқ иттифоқчиларини ажратиб юборган «Совуқ уруш»дан ўз мақсадлари йўлида фойдаланмоқчи бўладилар, яъни Ғарбий Германияда империализмни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаб келган социал-иқтисодий кучлар мамлакат ҳаётини тўла назорат қилиб турадиган тартибни тиклаш, бу назоратни саноат ва давлат ҳарбий қудрати билан мустаҳкамлаш, собиқ нацист рейхининг уруш натижасида ажралиб чиққан бутун территориясига ўз ҳукмронликларини ёйиш учун уринмоқчи бўладилар.

Американинг иккинчи жаҳон уруши бошланишидан олдин Германиянинг йирик капиталистлари билан маҳкам боғланган, Қўшма Штатларнинг Германияга қарши уруш бошлашига тўсқинлик қилган, «Муросали сулҳ»га эришиш учун жонбозлик кўрсатган доиралари бу йўлни энг бошидаёқ рағбатлантирган эдилар. Бу доира атоқли шахтнинг дўсти марҳум Даллес, йирик «Диллон, Рид энд Ко» ва Чейз Манхэттен бэнк» банкларнинг раҳбарлари, шунингдек генерал-банкир Дрейпер (Потсдам битимини бажариш мақсадида Германиянинг «американиклар оккупация қилган зонасида саноатни декартелизация қилиш топширилганда бу тадбирни моҳирлик билан барбод этган ўша Дрейпернинг худди ўзгинаси), АҚШнинг Германиядаги собиқ олий комиссари Макклой (бу ҳам ўша вақтда Американинг Лондондаги элчиси Дуглас каби хотини томонидан Аденауэрнинг қариндоши эди), генерал-банкир Люшиус Клей ва улардан сира қолишмайдиган бошқа кўпгина «каттаконлар»дан иборат эди. Буларнинг ҳар бири «коммунизмни тўхтатиб туриш» деб аталган бадном доктринанинг тарафдори эканлигини амалда кўрсатдилар.

Вашингтон Ғарбий Германияни ўзининг Европадаги энг ишончли иттифоқчисига контенентда советларга қарши бутун ҳарбий системасининг таянчига айлантириш учун қилган ҳаракатлари Рур хўжайинларининг манфаатлари ва тор-мор қилинган Вермахт экс-генералларининг реваншчилик интилишларига жуда мос келди.

Бонн ўз мақсадларига «олтитанинг кичик Европаси» орқали эришишга қарор қилган эди. Маълумки, демократик христианлардан ГФР да Адденауэр, Францияда Робер Шуман, Италияда де Гаспери ва Бенилюкснинг тегишли арбоблари ўз вақтида ана шундай Европани юзага келтириш учун ҳамжиҳатлик билан ишга киришган эдилар. Яхши маълумки уларнинг ҳаммаси Ғарбий Германия таъсири ҳукмронлик қилаётган жойлардаги католиклар доирасидан чиққан кишилар эдилар.

Бонн бу мамлакатларни сиёсий жиҳатдан бирлаштириш туфайли консерватив католик иттифоқи юзага келади, ГФР унда ҳукмронлик қилади, бу иттифоқ аъзоларининг армиялари эса бир бутун ҳарбий куч бўлиб жипслашади, деб ўйлаган эди. Шунингдек, Бонн НАТО бу иттифоқ доирасини янада кенгайтиради ва генералларга — экс нацистларга бу жипслашган куч системасини социалистик мамлакатларга қарши бошланадиган урушда керакли ўринда ишга солиш имкониятини беради деб хаёл қилганди.

Бир қатор факторлар, шунингдек, жаҳонда кенг қулоч ёйиб кетган воқеалар яхшиямки НАТО илҳомчиларини ўз планларига бир қанча жиддий ўзгаришлар киритишга мажбур қилди.

Бу ўринда СССР ҳарбий қудратининг тобора ўсиб бораётганини кўрсатиб ўтиш керак. АҚШнинг атом монополияси тугади. Бунинг устига-устак француз халқи Европа мудофаа жамиятининг лойиҳасига қўшилмади. Бу аҳвол эса Ғарбни саросимага солиб қўйди. Агар бу лойиҳа амалга оширилиб «олти» давлат армияси бирлашганда эди тузатилиши қийин бўлган вазият юзага келган бўларди. Ниҳоят Берлин деворининг қад кўтариши ва ГДР сиёсий-иқтисодий қудратининг кутилмаган даражада ўсиши яна бир зарба бўлиб тушди.

Мана, ГФР Ғарбий Европада энг кучли индустриал ва ҳарбий мамлакатга айланган, ўз муқаддас орзуси — атом қуролини эгаллаш йўлида охирги босқичга етдим, деб ҳисоблаган кун ҳам келиб етди. Бироқ у бирдан ўзига қарши тураётган, босқинчиларга қақшатқич зарба бераоладиган қудратли кучлар турганини кўрди. Бонн ўз олдига қўйган охирги орзуси — «Қўлдан кетган территория»ни қайтариб олиш ҳақидаги орзусининг ҳарқачонгидан кўра узоқлашганини пайқади. Ҳозир энди у ўз сиёсий йўлини қайтадан қараб чиқишга мажбур бўляпти.

Бонн ташқи сиёсатидаги бош кузирини — СССР томонидан ҳужум бўлиши муқаррарлиги ҳақидаги уйдирмасини йиғиштириб қўйишга мажбур бўлди. Бу уйдирмага ҳозир ҳеч ким ишонмайди.

Шу билан бир вақтда ГФР да зўр бериб қуролланиш, риваншчлик талабларининг тобора баландроқ овоз билан эшитилиши, неонацистлар активлигининг кундан-кунга ўса бориши ҳатто Федератив Республиканинг қўшиниларини ҳам ташвишлантириб қўймоқда. Қўшма Штатларнинг Вьетнам ва Санто — Домингога қарши олиб бораётган босқинчилик ҳаракатлари уларнинг АҚШ га бўлган ишончини тубдан камайтириб юборди. Европа давлатларининг бундесверни ядро қуроли билан қуроллантиришга қарши чиқишлари бошланган эволюциянинг биринчи натижаси бўлса, Франциянинг НАТО ҳарбий ташкилотидан чиқиши бу эволюциянинг иккинчи натижаси бўлди.

Вьетнамдаги ўз авантюрасининг боткоғига ботиб қолган Қўшма Штатлар Европадаги иттифоқчилари билан қандай бўлса ҳам янги мураккаб вазиятни келтириб чиқаришдан ҳарқачонгидан кўра сақланмоқда. Ҳозир у НАТОдан қолган-қутган нарсаларнинг бундан буён бузилиб кетишдан сақлаб қолиш учун уриняпти.

Ҳар қалай Вашингтон бошига тушган ташвишлар Ғарбий Германияни ядро қуролига яқинлаштириш масаласи билан боғлиқ бўлган лойиҳаларни амалга оширишни тўхтатиб қўйишга мажбур этди. Маълумки, жаноб Эрхарднинг Америка пойтахтига қилган кейинги сафари муваффақиятсиз тугади. Экс-канцлер қайтиб келгандан кейин ўз мамлакатида қаттиқ таъналарга учрагани ажабланарли бир нарса эмас. Оппозициянинг кўпчилик қисми «Хальштейн доктринаси»нинг қадр-қимматига шубҳа туғдира бошладилар ва... ГДР билан битим тузиш мумкинлигини эсга сола бошладилар.

Франциянинг социалистик давлатлар билан яқинлашуви маълум бўлган сабабларга кўра ғарбий германиялик миллатчиларни ғазаблантирди ва ҳавотирлантириб қўйди. Ҳатто энг «Безовта» Герр Штраус бирдан де Голль билан яқинлашишни талаб қила бошлади. Бўлмасам-чи? Европада ҳақиқий ҳавфсизлик шароити юзага келтириш мумкин деган фикрнинг ўзиёқ Штраусни титратиб юборади. Аммо бунга эришиш тамомила реал бир нарса эканини кўрсатувчи белгилар ҳозирданоқ кўриниб турибди!

Юқорида айтилганларга Ғарбий Германия «иқтисодий мўъжизаси»нинг дармонсизлана бошлаганини, ГФР экономикасининг ўсиш суръатлари сезиларли даражада тинмай пасаяборишини ҳам қўшсак, Бонннинг ҳозирги пайтда ўзини нақадар ноқулай сезаётганини кўз олдига келтириш қийин эмас. Канцлерларни алмаштираверипш бу ишга ёрдам бера олиши даргумон.

Жаҳон тақдири учун бошқа бир нарса муҳимроқдир. Рейн дарёси соҳилларида рўй берган тўс-тўполон шароитида ҳавфли майиллар янада равшанроқ кўрина бошлади.

Бундесвер генераллари граждан ҳукуматининг ҳар қандай назоратидан тўла равишда қутулиш ва эски режим вақтида ҳарбийлар қандай таъсир кўрсатган бўлсалар шундай таъсир кўрсатишга эришиш учун интилиб ўзини обрўсизлантирган ҳукуматни ён босишга «кўндирдилар». Бу эса очиқ айтиш керакки, уларнинг ўз мамлакатларидаги ва Европа халқларининг бахтига қарши қилинган ҳавфли иш бўлди.

Ҳолбуки ўз овозларига қулоқ солинишини истаётган бу мамлакат халқи норозилик билдириш имкониятидан маҳрум қилинган. Маълумки ГФР ҳукумати ўта кетган ўнг элементларнинг истагига муваффиқ Германия компартиясини, ва сал-пал тараққийпарварроқ бўлган барча группа ҳамда ташкилотларининг фаолиятларини ман қилиб қўйди.

Неонацистларнинг Гессенеда бўлиб ўтган кейинги сайловлар вақтида муваффақият қозониши тинчлик ишига ГФР туғдираётган ҳавфнинг нақадар катталигини кўрсатиб турувчи янги далилдир. Мамлакат ўтмиш билан алоқасини абадий узган ва сиёсий турмушни демократлаштириш, кескин халқаро проблемаларни ва биринчи навбатда Германия проблемасини тинч воситалар билан ҳал қилиш йўлидан борган тақдирдагина бу ҳавфни йўқотиш мумкин.

Афсуски, Ғарбий Германиянинг ҳозирги раҳбарлари бу йўлга қадам қўяди, деб фараз қилишга сабаб бўладиган амалий иш ҳозирча кўринмаяпти.

Жан-Морис ЭРМАН,
француз публицисти.
АПН.
ПАРИЖ.

ЖАҲОН МАТБУОТИ САҲИФАЛАРИДАН

„МОРНИНГ СТАР“: МОНОПОЛИЯЛАР КИНОНИ СИНДИРМОҚДА

«Ҳозир амалда инглиз миллий киноси йўқ деса бўлади. Мамлакат кино залларининг ҳувиллаб қолишига ҳайратланишнинг ҳам ҳожати йўқ.»,— Англияда чиқадиган «Морнинг стар» газетасининг кино танқидчиси Н. Хиббин Новости матбуот Агентлиги қисқартириб газетхонларга ҳавола қилаётган мақоласида шундай хулоса қилади.

Қачонлардир менинг уйим ёнида саккизта кинотеатр бор эди. Ҳозир учта кинотеатр қолди. Яқинда мен реклама устунига ёпиштирилган учта плакатга назар ташладим: кинотеатрларда қандай янгилик кетаётганлигини билмоқчи эдим.

Улардан иккитасида американик Элвис Преслини «намойиш қилса», биттасида қўшалоқ даҳшат фильмлари ҳавола қилинарди. Бу реклама умумий қоидадан узоқлашган нарса эмас. Шундай экан нима учун мавжуд кинотеатрлар (маълумки сўнги ўн йил мобайнида уларнинг учдан икки қисми йўқотилди) томошабинларнинг ярмини қамраб олаётганлигига ҳайратланишнинг ҳожати йўқ! Энди бундан буён айбни телевидениега юклашнинг ҳожати йўқ. Бу эски баҳона аллақачон улоқтириб ташланиши зарур бўлган илма-тешик шляпага ўхшайди. Инглиз киноси киномонополиялар қўлида ҳалок бўлмоқда. Аммо бу кинокомпания бошлиқлари ўзлари ўтирган шохни кесиб ташлаяпти, деган маънони билдирмайди. Улар кўпгина бошқа манбалардан мўмай-мўмай фойда олишмоқда.

Бугунги кунда бирор кишини «кинога таклиф қилиш» қийин. Бизнинг экранларимизда кўрсатилаётган картиналар орасидан одамнинг эътиборини ўзига тортиб, ҳаётимизнинг қандайдир бир қисмини ифодалайдиган фильмни топиш қийин. Амалда улар мутлақо йўқ.

Бизда ажойиб фантазияга эга бўлган постановкачилар, талантли сценарийчи ва истеъдодли артистлар бор. Аммо улар монополияларнинг бетон деворига урилиб орқага чекинишмоқда.

Мен режиссёр Дэвид Дэсмон ҳақида мисол келтиришим мумкин. Комедияни суратга олиш учун унинг ҳамма нарсаси тайёр: жуда оқилона ёзилган сценарий, биринчи даражали актёрлар, улар орасида Рита Тушингейм ва Лина Редгрейв каби истеъдодли кишилар бор. Аммо иш шундан ўзгармаяпти. Бунда нарх ва фойдаларни чегаралаб қўйган давлат сиёсатини айблашмоқда. Аммо кино биржаларининг магнатларини бўлажак картинани қўллаб қувватламаётганликлари ҳақиқий тўсиқ бўлмоқда. Улар буни постановкага чет эл капитали жалб этилмаганлиги, жаҳонга машҳур бўлган кино юлдузларнинг йўқлиги, шунингдек, ер куррасининг ҳар хил бозорларида молнинг касод бўлиши ҳисобга олинмаганлиги натижаси деб айтишмоқда.

Сўнгги пайтларда фақатгина бир режиссёр ўз картинасини ишлаб чиқара олди. У ҳам улар томонидан асосий ролга танланган артистка Джулия Криста Қўшма Штатларда Оскар мукофотини олганлиги ва эндилинда у аёл «миллий юлдуз» сифатида тан олинаётганлиги туфайли шундай бўлди. Аммо бу оилага тўғри келмайди.

Англиядаги иккита киномонополия — «Ренк организейшн» ва «Ассошиэтед бритиш синема» Англияда ишлаб чиқарилган фильмларнинг ҳар бир детали ва уларнинг кинопрокатини назорат қилиб туради. Шуни унутмаслик лозимки, икки минг тарқоқ кинозаллардан фақат 600 таси уларга тегишли. Бу ҳозирги замон энг катта театрлари жуда гавжум жойларга қурилган. Шунинг учун ҳам бирорта кинокартина агар шу монополияларнинг кинотеатрларида намойиш қилинмаса ўзига сарфланган капитални оқлай олмайди.

Бунинг устига ёзилмаган қонун мавжуд: агар юқорида тилга олинган монополиялардан бирортаси томонидан маъқулламаса, бўлажак картинани суратга олиш учун бирорта шахс пул ололмайди. Шуни таъкидлаш лозимки, бу монополиялар Американинг жуда катта кинокомпаниялари билан Америка маҳсулотларини прокатга олиш ҳуқуқи, аммо ўз титралари ҳисобига олиш учун шартнома тузишган. Шундай қилиб, инглиз ниқоби остидаги фильмларнинг етмиш процентга яқини аслида Америкада чиқарилган. Океан ортидаги ҳар қандай чирик фильм ўз ҳаёти учун курашадиган ҳар қандай яхши инглиз фильмига нисбатан кенгроқ прокат қилинади. Бошқалар лентасини прокат қилиш монополияларга катта фойда келтиради.

Бу фактлар кино билан озгина алоқадор кишиларга ҳам аллақачондан бери маълум эди. Эндиликда улар «кино саноатида монополияларнинг таъсири ҳақидаги комиссия ҳисоботи» расмий нашр туфайли ҳаммага маълум бўлиб қолди.

Бу ҳисоботни тузган кишилар жуда катта иш қилишган... Тўғри, бу иш ниҳоят эҳтиёткорлик билан, катта фойдага ҳалақит беришидан қўрқиш, шу билан бирга улар далиллик билан тўппа-тўғри қуйидаги хулосага келиш учун тузилган: ҳа, монополиялар мавжуд. Иккита пешқадам компания— «Ренк организейшн» ва «Ассошиэтед бритиш синема», шунингдек Америка киномонополиялари бизнинг киносаноатимизда мустаҳкам илдиз отган.

Улар инглиз миллий киносининг тақдирига ташвишланмайдилар. Улар учун фойда олинса бас.

Нина ХИББИН
(АПН)

«Репортёрлар ютуғи». АДН (ГДР) агентлиги фото бўлимининг Берлинда ташкил этган виставкаси ана шундай аталади. Мухбирлар юборган суратлар билан бир қаторда фотография техникалари ҳам виставка экспонатларидан ўрин эгаллаган.

СУРАТДА (чапдан): АДН агентлигининг бош редактори Курт Ханке, АДН агентлиги бош директорининг биринчи ўринбосари Вилли Мюллер, немис журналистлар Союзининг секретари Хорст Фойгт, немис журналистлар Союзининг президенти Георг Краус, АДН Фото бўлимининг раҳбари Вальтер Хайлиг ўртоқлар виставка экспонатларини кўздан кечиришяпти.

АДН—ТАСС фотоси.

ШИФОКОРЛАРИМИЗ

ЎЗ КАСБИНИНГ УСТАСИ

— Тишим оғрияпти, деганларини кўриб, тиш ҳам шунчалик оғрир эканми, деб ишонгим келмасди. Тиш оғриғини мен ҳам синаб кўрдим. Уйда қилинган дори-дармонлар фойда бермади. Клиникага боришга тўғри келди. Навбат кутиб, тиш врачи ҳузурига кирдим, — дейди Раҳмон ота Азизов. Мени бир ҳушмуомала йигит қабул қилиб, дардимга даво топди.

— Қаричилик, тишлар путурдан кетиб на еган овқатингдан, на гапирган гапингдан роҳат қиласан киши. Мана тишларни ҳаммасини ясама қилиб беришди. Яна ёш бўлдим қолдим, — деб оғзи тўла оппоқ тишларини кўрсатди нуроний ота С. Иброҳимов.

Кексалар бу илиқ гапларни нозик касбда йигирма йилдан бери ишлаб келаётган врач Талъат Мақсудов ҳақида гапирардилар.

Ҳар бир ҳунар соҳибига тажрибагина эмас, билим ҳам лозимлигини тушунган Талъат тинмай ўқиди ва ўрганди. Ўз устида кунт билан ишлади.

Энди у беморларнинг дардига даво топа оладиган уста тиш врачи. Ўз касбига усталиги, ширинсўзлиги билан беморларнинг олқишига сазовор бўляпти.

— Халқ эътиборини қозониш учун ширин сўз бўлиш, шошма-шошарликка йўл қўймаслик, ҳар бир дардга тўғри ёндошиш биз, шифокорларнинг асосий вазифамиз, — дейди ҳамсуҳбатимиз Т. Мақсудов.

Ўртоқ Мақсудов шу кунларда 12-бирлашган клиникада ва 5-стоматология поликлиникасида ишлаб, беморларнинг дардига малҳам бўлмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

ФРАНЦУЗ ЮМОРИ

ТЕКИН

ЎҚИТУВЧИ — Электр токи билан чақмоқ ўртасида қандай фарқ бор?

ЎҚУВЧИ — Электр токи пулли, чақмоқ эса текин.

ШУМ ЎҚУВЧИ

ЎҚИТУВЧИ — Андрей, каникул пайтида қизиқарли нарсалардан нималарни кўрдингиз?

АНДРЕЙ — Э! жуда кам... Иншо ёзгулик ҳеч нарса йўқ!

МОНОЛОГ, ДИАЛОГ ВА...

— Виктор, саҳнада бир киши гапирса нима дейилади?
— Монолог.
— Икки киши суҳбатлашса-чи?
— Диалог.
— Борди-ю, улар тўртта бўлса-чи?
— Э! Каталог-да, муаллим!

Фрунзе районидаги 14-аптеканинг дори тайёрловчиси Насиба Қодирова ўз тенгдошлари ва ҳамкасблари ўртасида меҳнатсеварлиги билан обрў топмоқда. У ўз буюртмачиларининг дориларини доимо ўз вақтида тез ва соз тайёрлаб, харидорлар ҳурматини қозонган.

Суратда: ўртоқ Н. Қодирова дори тайёрлаш аппарати олдида.

Н. Тўраев фотоси.

УСТОЗГА ЛОЙИҚ ШОГИРД

Сув билан пўлат кесганда, ойга ракеталар юмшоқ қўнганда, юрак операция қилиниб, тирик тандаги касал буйракни ўлик танидаги соғлом буйрак билан алмаштирилган, атом пароходи музлар бағрини кесган бир пайтда, геологлар ҳам кун сайин биз яшаб турган планетамиз бағрига чуқурроқ кириб бормоқдалар. Ундаги фойдали қазилмаларнинг жойлашиш қонунларини очмоқдалар. Ўз вақтида ҳал қилувчи роль ўйнаган қадимий усуллардан воз кечиб геофизик, геохимик, биогеохимик, методлардан хазиналар кенг қўлламоқдалар. Натижада физик асбоблар, химиёвий анализлар ёрдамида Ер бағрида беркиниб ётган дурдоналар, оз меҳнат ва кам пул ҳаражати билан нисбатан осон топилмоқда.

Геологияда кейинги йилларда яна бир янги усул кон қидириб топишда қўл келиб қолди. Маълум бўлишича Менделеев системасига кирувчи айрим элементлар — мис, вольфрам, қўрғошин, рух ва бошқалар Ер бағрида бир-бирлари билан химиявий реакцияга кирган вақтда шу элементларга бой бўлган минерал-фойдали қазилмалар конини ҳосил қиладилар. Шу процесс давомида улар парчаланиб, ювилиб, оқизилиб, турли ўсимлик илдизлари орқали юқорига тортилиб, шу кон тепасидаги жинсларда, тупроқда кўз илғамас миқдорда сочилиб тарқаладилар. Ана шу тарқалиш ҳам маълум бир қонуният асосида юз бериб кон тепасида ва унинг атрофида жуда оз бўлган миқдор яна ҳам озайиб боради. Бу миқдор ҳар бир элементнинг 0,01 ва 0,001 проценти ва ундан камини ташкил қилиб махсус химик ва спектраль анализлар ёрдамида аниқланади. Сўнг ўрганилиб ҳар бир элементнинг маълум бир майдонда тарқалиш жойи — орсоли топилади. Бу ўз навбатида шу жойда беркиниб ётган, саноат аҳамиятига эга бўлган кон даракчиси сифатида хизмат қилади.

Ана шундай қийин ва шарафли усул билан кон топиш учун Ўзбекистон Фанлар Академияси Х. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институти аспиранти М. Мансуров ўз илмий фаолиятини бағишлади. Чунки Консой руда бошқармасига қарашли Шевчуковск, Янги Қамарсой, Шимолий Контоғ, Жанубий Дарвоза, Қизилкон, Окурдаван ва бошқа участкалардаги қўрғошин-рух запаслари тамом бўлаётган ва конни келгусида ишлаши учун янги участкалар топилиши керак эди. Акс ҳолда кон ўз фаолиятини тугатиш ҳавфи туғилган эди. Шу масъулиятли ва шарафли ишни бажариш учун Окуртоғ тизмалари ёнбағрида Консой қўрғошин рух конининг ғарбий қисмида жойлашган майдонларнинг геологик тузилиши, фойдали элементлар тўпланиши ҳамда кон ҳосил бўлиш шароитларини ўрганиш мақсадида М. Мансуров 10 йиллар давомида тунлари, бедор, кунлари тинимсиз меҳнат қилди. Тоғ бағрини синчиклаб ўрганди. Қадам-бақадам тоғ жинсларидан намуналар олди ва тош синдириб, тоғ кесди. Консой конининг Королево участкасидаги қўрғошин-рух конини биринчи бўлиб очган диссертант ўзининг келгусидаги илмий-текшириш ишларининг ижобий натижа беришига ишончи комил бўлса ҳам, гоҳо 10 йил давомида умидсиз тебранишларга ҳам йўл қўяр ва ундан тезликда қайтиб янги куч ва маҳорат билан ишга киришар эди. Илмий даражасини тинмай оширар ва буюк олим, машҳур геолог Х. М. Абдуллаевнинг скарнлар — магматик тоғ жинсларининг чўкинди тоғ жинслари-кўпинча оҳак тошлар билан қўшилиши натижасида пайдо бўладиган конлар тўғрисидаги назарий ишларига қайта ва қайта мурожаат қилар эди. Устознинг буюк назарий йўлланмасини янги шароитда текширар ва янги фактлар билан бойитар эди. Кўп йиллик назарий тақриз, шахсий кузатиш ва илмий хулосалар натижаси ўлароқ М. Мансуров Консой кон бошқармасига қарашли Окуртоғ майдонида — Консой рух ва қўрғошин конининг ғарбида яна бир янги саноат аҳамиятига эга бўлган кон топилиши мумкин.

Бундан ташқари шу ердаги иккиламчи кварцитларда олтин-кумуш рудалари борлиги ҳам илмий асосларда М. Мансуров томонидан тасдиқлаб берилди. Бу. Консой конининг истиқболини яна ҳам оширади. Ана шу илмий жиҳатдан муҳим ва амалий жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлган илмий иш яқин кунларда геология-минералогия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун диссертация сифатида бирлашган олимлар кенгашига тақдим этилади.

М. ЗОКИРОВ.

ТОШКЕНТ БУНЁДКОРЛАРИ

СЕРҒАЙРАТ ОТАХОН

Шаҳримиз кишилари ўртасида шундай одамлар борки, меҳнатсиз ўтган кунни умрига қўшиб ҳисобламайди. Кексаликни писанд қилмай, ҳатто ёшларга намуна бўлади. Қосим ота Боқиев ҳам шундай отахонлардан. У салкам 70 да, лекин қачон қараманг қурилишга йўл олаётган ёки ишдан қайтаётган бўлади.

Айниқса шаҳримизда табиий офат рўй бергандан кейин унинг қалбида кексаликдан асар ҳам қолмади. Инсонларга ғамхўрлик, меҳрибонлик унга йўлчи юлдуз бўлди. Бир ғайратига ўн ғайрат қўшилди. Кўпинча ишдан қош қорайганда қайтадиган бўлиб қолди. Кўпроқ пул топиш мақсадида эмас, балки бошпанасиз қолиб, чодирларда яшаётган кишиларни бир кун бўлса ҳам илгари бошпана билан таъминлаш учун шундай қиларди.

Шаҳримизнинг Чилонзор массивида қад кўтараётган биноларнинг кўпчилигида унинг ҳам ҳиссаси бор. Чунки, у 153-қурилиш трестига қарашли 2-бошқарманинг меҳнатсевар коллективи билан бирга тинмай меҳнат қилмоқда. Бригада бошлиғи М. Чокс Қосим ота тўғрисида самимий сўзлайди. Отахон ҳатто бошқармадагина эмас, трестда ҳам катта обрў қозонган.

М. ҚУРБОНАЛИЕВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

СУНЪИЙ АСАЛАРИ

Яқинда Болгария Фанлар Академиясининг Марказий агрофизик лабораториясида сунъий асалари ихтиро қилинди. Бу аппарат гармдори, бақлажон, сингари ўсимликларнинг қиммат баҳо чангларини йиғиб олишда фойдаси катта. Бу электромагнит аппарат атиги 450 грамм оғирликда бўлиб, чўнтак фонари батареясидаги ток ёрдамида ишлай олади.

МИХНИНГ ЎТМИШДАГИ БАҲОСИ

Бир вақтлар темирнинг нархи олтиндан қиммат турарди ва темир зеби-зийнатлар фақат шоҳлардагина бўларди. Қадимги римликларнинг тўй узуклари темирдан ясаларди. Темирнинг бунчалик қимматбаҳо эканлигини биз қадимги мисрликлар, юнон ва французларда ҳам учратамиз. Карл Маркс ўзининг «Капитал» асарида бир Юнон тарихчисининг қайси бир араб уруғида ўн фунт олтин бир фунт темирга айирбош қилинганлиги ҳақидаги маълумотни мисол келтириши бежиз эмас.

Ҳозирги кунимизда арзимаган чақага бир сиқим мих олишингиз мумкин. Бундан 150 йил муқаддам эса бир сиқим михга битта қўй олиш мумкин бўларди. Ўтган асрда яшаган инглиз сайёҳи Джемс Кукнинг ёзишича, Полинизей оролида яшовчи ҳабашлар бир дона михга жон-жон деб иккита чўчқа беришган.

УЗУКДА МАГНИТАФОН

Дунёдаги энг кичик магнитофоннинг катталиги эркаклар тақиб юрадиган узукнинг устки қисмидек. Бундай магнитофонни япон олимлари ихтиро қилишди ва эркаклар тақадиган узукка жойлаштиришди.

Товуш магнитли симга ёзиб олинган бўлиб, унинг бир касетаси (ғилдираги) бир неча соатга етади.

ГИПНОЗНИНГ КУЧИ

Монте-Карло шаҳрида телевидение орқали гипноз ҳақида лекция ўқилди. Лекция ўқилаётган пайтда кишиларни ухлатиб қўйишга доир тажриба, синовлар ҳам ўтказилди. Телевизор орқали кўрсатилаётган бу намойиш тугагач, кўп ўтмаёқ телестудияга бир аёл телефон қоқиб, тезликда уйига гипнозчининг етиб келишини илтимос қилди. Бу аёлнинг эри гипноз ҳақидаги лекцияни эшитатуриб, гипнозчининг буйруғи билан ухлаб қолибди, хотини қанча овора бўлмасин, эрини уйғота олмабди.

Рагхунатх Ваман Дигхе (Ҳиндистон)

Тож Маҳал афсонаси

1631 йилда Заҳириддин Муҳаммад Бобирнинг чевараси, буюк Акбар шоҳнинг ўғли бўлмиш Шоҳ Жаҳоннинг суюкли хотини Мумтоз Маҳал вафот этди. Подшо узоқ вақт ғам-андуҳ чекиб юрди.

Мумтоз Маҳал жон берар экан, ўз қадрдон рафиқидан бошқа уйланманг, деб илтимос қилганди. У яна, менинг қабрим устида ажойиб бир сарой қурдирингким, ул кишиларга менинг тўғримда абадий хотира бўлиб қолсин, деб васият қилди.

Подшо бошқа уйланишни хаёлига ҳам келтирмасди. У Мумтозни шунчалик севар эдики, унинг иккинчи илтимосини бажариш ягона мақсади бўлиб қолганди.

Бу айрилиқ ва ғам-ғусса саройи жуда гўзал бўлиши лозим, зероки у Шоҳ Жаҳон номини неча юз йиллар ўтгач ҳам улуғлаб турсин, ажойиб сарой ҳақидаги афсона бутун дунёга ёйилсин, токи жаҳоннинг турли жойларидан келган кишилар унинг чиройига маҳлиё бўлсинлар.

«Совуқ тошда мен бошимдан кечирган муҳаббат лаззати ва нафисликни ифодалаш осон бўлармикин? Кишилар унга қараб: «Ҳа, бу абадий ҳасрат тимсоли нақадар тоза ва оромбахш! Муҳаббат ўлим қўрқувини олижаноб гўзалликка айлантирибди» дея олармикинлар!».

Жайпур ва Фотиҳпурдан мармар келтирдилар. Дунёнинг ҳамма томонидан қимматбаҳо тошлар олиб келинди. Минглаб ҳунармандлар ўн икки муттасил меъмор Исо қўл остида меҳнат қилишди. Ниҳоят Жамна дарёси бўйида, Агра шаҳридан ўн олти мил нарида оқ мармар мақбара — Тож Маҳал мағрур қад кўтарди.

Гўё қордек мусаффо бир оққуш қирғоқда туриб, Жамнанинг тинч оқар сувларида ўз аксини томоша қилаётгандек, гўё абадият шароби тўла денгиз узра оқ кўпик бир отилиб, сўнг қотиб қолгандек, гўё кимдир муз қоплаган юрагини суғуриб олиб, шу ерга қуйиб қўйгандек эди. Ана шу мармар даҳма остида гўзал Мумтоз абадий уйқуда ётарди.

Рассом З. Поповская

Исо Жамнанинг нариги қирғоғида, Тож Маҳал қаршисида шоҳ буйруғи билан бошқа бир сарой — Шоҳ Жаҳон мақбарасини қура бошлади.

Шоҳ Жаҳон ҳар куни қайиққа тушиб, суюкли рафиқаси мақбараси томон сузарди. Бир куни у одатдагидек қайиғини тўхтатиб, саройга узоқ вақт мароқ билан қараб турарди. Унинг ёнида вазири бор эди.

Куз ойининг бошлари. Жамна қирғоғида янги ой чиқишига аталган сершовқин бозор лиқ тўла. Оқшом кўкида камалакдек товланиб, ранго-ранг варраклар учади. Етти ёшдан етмиш ёшгача — ҳамма ёшу-қари «варрак тутиш» ўйини билан машғул.

Тўсатдан қайиқлардан бири узра ёрқин қизил варрак учирилди. Унинг ипак ипларини шоҳ қизи малика Ойша қўлида тутиб турарди. Шу варрак атрофига бошқалари ҳам учиб келарди-ю, лекин ипи қирқилиб, пастга отиларди. Подшоҳ бу курашни кузатар, қизининг варраги ҳар гал устун келганида беҳад қувонарди.

Тож Маҳалнинг серҳашам гўзаллигига тўйгандан сўнг Шоҳ Жаҳон қаршидаги қирғоққа, янги сарой қурилаётган жойга назар солди. Саройдан нарироқдаги бир кулбага нигоҳи тушди. Кулбадан яшил ранг варрак учиб чиқиб, дарё ўртасига яқин кела бошлади. Унга томон бошқа варраклар интилишарди. Лекин яшил варрак уларнинг баридан устун келди.

Яшил варракка қараб туриб, шоҳ вазирдан сўради:

— Эсингдами, яқинда саройимизда ҳинд шоирлари мусобақа қилишганди. Бир шоир қитъа тўқиди, бошқаси эса унга қофия билан жавоб берди. Шу мушоира нима деб аталарди, билмайсанми?

— Мушоири самасье — пурти, шоҳим.

— Ҳа, шундай. Ҳиндларнинг идроки нақадар зўр! Айтмоқчиманки, Тож Маҳал мен қўйган савол бўлса, Жамнанинг нариги қирғоғидаги сарой шу саволга лойиқ жавоб бўлади...

— Шаҳаншоҳ, бу сарой сенинг мақбаранг бўлар экан-да?

— Албатта, шундай!

— Лекин сен ўз мақбарангни Мумтоз мақбараси ёнида қурдирмасанг, шоҳ ҳаммадан ҳам ўзини яхши кўрар экан, беқиёс Тож Маҳал билан рақобат қилмоқчи бўлиб, шу саройни қурдирибди экан-да, деб айтишмайдими кишилар.

— Йўқ, вазир, йўқ. Бу сарой шоҳ шуҳратини оширади холос, у меъмор Шоҳ Жаҳон номини ҳам асрлар давомида хотирга солади.

...Шу вақт Тож Маҳал тарафдан сариқ варрак учирилди. У дарё ўртасига учиб келиб, яшил варрак билан ўйнаша бошлади. Лекин ҳеч бири бошқасидан устун бўлолмасди.

— Вазир, шу варракларга қараб туриб, миямга бир фикр келди. Мен Жамна устида мармар кўприк қурдирмоқчиман. У икки саройни бирлаштириб турсин. Бу кўприкка одам боласи қадам қўймасин, деб буюрурман. Оллоҳ мени мақбарадан Мумтоз томон чақирса, биз шу кўприк устида, худди шу варраклардек, учрашармиз. Лекин бу дунёни тарк қилмасимдан бурун мен шу кўприкдан туриб, ҳар икки сарой жамолини Жамнанинг чуқур сувида кўрурман.

...Ойшанинг қизил варраги ҳам шу онда яшил ва сариқ варраклар ўйинига қўшилганди. Сариқ варрак дарҳол яшил варракни қўйиб юборди. Қизил варрак ўз душманининг ипини қирқиб юборишга қанчалар уринмасин, яшил варрак уни енгди. Қизил варрак Тож Маҳал тарафига оғиб кетди.

— Бу қандай бўлди? Шоҳ қизининг варрагини қирқишга ким журъат қилди экан? — деди дарғазаб бўлган Шоҳ Жаҳон.

— Олий ҳазрат, бу ахир ўйин-ку! Ўйинда эса ҳар ким ютиб чиқиши мумкин, — тинчлантирди вазир.

— Вазир, менинг гўзал саройларим билан бу кулба ёнма-ён туриши қандай бўлдийкин? Йўқ, бу мумкин эмас. Тож Маҳал олдида у гўё малика қаршисида турган тиланчи аёлга ўхшайди-ку.

— Улуғ шоҳ, сени одил дейишади, наҳотки камбағал кулбасини бузинг, деб буйруқ чиқарсанг?

— Бунинг тўловини неча баравар ортиқ қилиб тўламоқ ниятидаман.

— Лекин, шоҳим, ҳар нарсани пул билан сотиб олиб бўлмайди-ку?

— Айт-чи, наҳотки, менинг фуқароларим ажойиб Тож Маҳални қурдирган одил шоҳлари учун шу хароб кулбани аясалар?

— Шоҳим, камбағалга унинг кулбаси жаҳондаги энг гўзал саройдан ҳам қимматлироқ туради.

— Лекин, Тож Маҳал буюк ва абадий севги тимсолику! Уни мана бу кулба билан қиёс қилма! На Сурияда, на Мисрва на Майсурдаю Шерозда, на Исфаҳону Қобулда, на Қандаҳору Самарқандда Тож Маҳал билан баҳслаша оладиган саройни ҳеч ким қура олмайди. Хўш, бу кулбада шунчалик зўр меҳр-муҳаббат бўлиши мумкинми, ахир?

— Ким билади, дейсиз, шоҳим. Севгининг ўзи—улуғ бир ҳокимдирки, унинг мамлакатида бой билан камбағал ўртасида тафовут бўлмайди.

— Кел, гаров боғлайлик бўлмаса!

— Шоҳим, менинг бу оппоқ соқолим бир кунда оқармаган. Менга ишонаверинг.

— Кулбанинг эгаси ким экан?— сўради Шоҳ Жаҳон.

— Шоҳ қизи келяпти бу ерга, у сенга айтиб беради.

Кулба саройни енгиб чиқди. Бундан дарғазаб бўлган Ойша қайиқни шоҳ қайиғи томон ҳайдашни буюрди.

— Бу жодугарни қўлга тушириб, уни менинг хизматимга қўюрсиз, албатта, — деди у отасига қараб.

— Кимни айтаяпсан, жодугар деб?

— Бу ёвуз жодугар! У ҳов анави кулбада яшайди. Унинг отаси камбағал қайиқчи, кишиларни Жамна дарёсидан ўтказиб кун кўради. Тож Маҳал қурилди-ю, унинг қайиғи одамлар билан лиқ тўла. Бойлик орттирибди ҳам. Қизи эса нонкўрлик қиляпти. Бу жодугарнинг қандай сеҳри бор экан? Унга ҳеч ким бас келолмаяпти. Мени ҳам уч бор енгди. Ота қизингиз сўровини бажаришга сўз бергайсиз. Жодугар қизни тутсинлар, у менинг хизматкорим бўлсин. Ота, дарҳол посбонлар оғасига буюринг, уни тутиб келсинлар.

(Давоми бор).

ТОШКЕНТ ЧЕМПИОНЛАРИ

Футбол мавсуми ҳам томом бўлди. Республика ва шаҳар биринчилиги учун завод ва кўнгилли спорт жамиятлари командалари бир неча ой давомида кураш олиб бордилар. Айниқса «Тошкенткабель» заводи ва «Звезда» клуби футболчилари бу мусобақаларда катта ғалабани қўлга киритдилар.

«Звезда» футболчилари мавсумнинг очилиши кубогини ҳамда Ўзбекистон чемпиони унвонини қўлга киритдилар.

«Ташкенткабель» заводи футболчилари эса республика биринчилиги мусобақаларида «Звезда» футболчиларига 2:1 ҳисобида ютқазиб қўйиб, иккинчи ўринда қолдилар.

Тошкент шаҳар биринчилиги мусобақаларида завод футболчилари «Звезда» командасидан республика биринчилиги мусобақаларида ютқазиб қўйганликлари аламини олдилар. Улар 3:1 ҳисобида ғалаба қилиб, пойтахт чемпиони унвонига сазовор бўлдилар.

«Звезда» ва «Ташкенткабель» футболчилари ўзаро 8 марта учрашган бўлсалар, шундан завод футболчилари тўрт марта ғалаба қозониб, икки марта дуранг натижага эришдилар ва икки матчдагина мағлубиятга учрадилар.

«Звезда» футболчилари мусобақаларда рақиблар дарвозасига энг кўп тўп киритган юксак техникага эга бўлган команда деб тан олинди.

«Ташкенткабель» чарм тўп усталари ўз дарвозасига энг кам тўп ўтказган, ғалабага бўлган катта ишонч руҳида ўйновчи команда деб ҳисобланди.

«Звезда» командасининг ҳужумчиси Фильцин турнирда энг кучли бомбардир деб танилди. «Ташкенткабель» командасининг дарвозабони Фильчагин эса турнирнинг энг яхши дарвозабони деб ҳисобланди.

Г. В. Ермаков раҳбарлик қилаётган завод командасининг ғалабаси «Ташкенткабель»нинг 25 йиллигида қўлга киритган катта муваффақиятидир.

А. МАЕВСКИЙ.

Спорт

СПОРТ ОЛАМИДА

Олмаотанинг «Қайрат» командаси Дагомея, Камерун, Нигерия республикаларида ўртоқлик учрашувлари ўтказиш учун Африкага жўнаб кетди.

* * *

Мексика футбол федерациясининг президенти Г. Канедо машҳур тренер Рудольф Витлачилга Мексика терма командасини 1968 йилда бўладиган олимпия ўйинларига, 1970 йилда ўтадиган жаҳон чемпионати ўйинларига тайёрлашни таклиф қилди.

* * *

Япониянинг Нагоя шаҳрида ўтказилаётган СССР ва Япония гимнастикачилари терма командасининг учрашуви мамлакатимиз спортчиларининг ғалабаси билан тугади. Эркаклар 287,40:287,30 балл билан, аёллар эса 191,15:190,30 балл билан япониялик гимнастикачилар устидан ғалаба қозондилар.

Тошкентда 1967 йил январда республикамиздаги халқ театрларининг кўриги бўлади. Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи қошидаги халқ театри коллективи бу кўрикка бағишлаб, «Қотил» ва «Оқ йўл» драмаларини тайёрламоқда.

Асосий ролларни маданият уйининг бадиий раҳбари Жамила Қутлиева, халқ хўжалиги институтининг студенткаси Сайёра Ирматова, Компрессор заводининг ишчиси Карим Бегалиевлар ўйнайди.

Суратда: «Қотил» спектаклидан бир кўриниш.

ФЕСТИВАЛЬ ТАРАДДУДИ

Тошкент тўқимачилар маданият саройининг барча тўгараклари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ фестивалига қизғин тараддуд кўра бошладилар.

Ўзбек рақс тўгарагининг қизлари махсус программада концерт тайёрламоқдалар. Концерт программасида СССР халқларининг рақслари ўрин олган. Драма тўгараги коллективи эса драматург Баҳром Раҳмоновнинг «Юрак сирлари» пьесасини саҳналаштирмоқда.

Бундан ташқари бадиий сўз усталари, халқ студиясининг талантлари «Сўнмас у кунлар шуҳрати» деган музикали композиция тайёрламоқдалар. Саройдаги мўйқалам усталарининг тараддуди ўзгача. Улар комбинат ҳаётидан яратилган мингдан ортиқ асарлар кўргазмасини намойиш қилмоқдалар. Кўргазма экспонатлари тарихий, революцион темаларни, республикамизнинг эришган ютуқларини, кишиларнинг меҳнатдаги жасоратини қамраб олган.

ТУҒИЛГАН ЙИЛИМ

(Шу номли туркумдан)

Яна қаламимда туғилган йилим,
Ҳасрат, аламимда туғилган йилим.
Бу йилда туғилиб нималар кўрдим,
Бўзлаган етимлар ёнида турдим.
Қирқ биринчи йил, деб айтганим чоғи,
Назаримда ёниб кўзининг чўғи,
Ҳар қандай одам бир карар афтимга,
Шапалоқ ургандек бўлар бетимга.
Шу маҳал ёдига тушиб отаси,
Ёинки укаси, ёки акаси,
Кўзига кўрингум бис бало бўлиб,
Бир бало эмасдир, минг бало бўлиб,
Эски дард китобин варақлаб такрор,
Бечора жонига бергумдир озор.
Мадорсиз сезаман шунда ўзимни,
Қайга яширишни билмай кўзимни
Турганча қотаман, келар хўрлигим,
Оёғим титрайди, қурир илигим.
Туғилган йилини, одамлар албат, —
Нишонлаб туришар навбатма-навбат.
Мен эса йилимни қарғаб ўтаман,
Эслаган чоғимда заҳар ютаман:
Қанча-қанча гулни қуритган—бу йил,
Одамларни оловда эритган — бу йил.
Оналар сочини юлдирган — бу йил
Гулдек келинчакни сўлдирган— бу йил.
Болани отадан айирган — бу йил,
Оталар қанотин қайирган — бу йил.
Яна қаламимда туғилган йилим,
Ҳасрат, аламимда туғилган йилим.

БАҲОДИРНИНГ ШЕЪРИ

Тиккан кўйлакчангни кўрсатиб менга
Яхши ният, дея ишора қилдинг.
Меҳринг боғидан гул чатиб унга,
Гул фаслин нўрмоқ умидим, дединг.
— Ростданми, азизим, — дея термулсам,
Ёнган кўзларингдан топаман жавоб.
Қалбинг ҳам таъкидлаб қалбим-ла боқсам,
Оталик меҳримдан ёрилгудек қалб.
Ёнимда ўзинг-ку, қошимизда у,
Булутаро кезган ойдек кўринур.
Булутлар тарқалар илиқ нафасли
Тўлин ой қалбларга таратгуси нур.

Анвар ҲОЖИ.

АЗИЗ ГАЗЕТХОН

«Тошкент оқшоми» газетасини беш ойдан буён ўқияпсиз. Редакция газетанинг мазмуни ва безаги янада яхши бўлиши ҳақида Сизнинг фикр ва мулоҳазаларингизни билмоқчи.

Эълон қилинган мақолалар, бадиий асарлар, рубрикалар, уларнинг тили ва газетада берилиши тўғрисидаги маслаҳатларингиз редакция коллективи ишига катта ёрдам беради.

Шу муносабат билан қуйидаги саволларга жавоб беришингизни истар эдик:

1.	«Тошкент оқшоми» газетасини мунтазам ўқиб боряпсизми?	
2.	Сизни қандай материаллар қизиқтиряпти?	
3.	Газета шаҳар ҳаётини тўла ёритяптими? Ишчилар, зиёлилар ҳаёти; маиший, оммавий, тарбия масалалари қандай ёритиляпти?	
4.	Сизнингча, жамиятдаги у ёки бу масалаларни қай тарзда ёритиш яхшироқ бўлади?	
5.	Янги — 1967 йилда газета саҳифаларида нималарни ўқишни истайсиз?	

Ҳурматли газетхонлар! Актив жамоатчи мухбирларимиз! Жавобларингизга мунтазирмиз. Шу анкетани қирқиб олиб, ёзиб юборинг.

БИЗНИНГ АДРЕС. Тошкент 47, Киров кўчаси, 22-уй.

ҲОДИСА

СЕЗГИР ҲАЙДОВЧИ

Пролетар ва Полторацкий кўчаси оралиғида катта тезликда келаётган 41-номерли трамвайнинг ғилдираклари пўлат изни тўсатдан чиппа ушлади. Йўловчилар ўзларини ҳали ўнглаб олганларича йўқ эдики, кимдир:

— Ёш бўлса ҳам сезгир ҳайдовчи экан, қойил,— деди.

Аптекага хаёлчан кетаётган Светлана имли қиз трамвай изига беҳосдан тушиб қолди. Куни кеча трамвай ҳайдовчилик курсини битириб, бугун вагон бошқаришга ўтирган ёш йигит Шавкат Пирмуҳамедов ўзини йўқотиб қўймади. У барча тормоз системаларини чаққонлик билан ишга солди. Светлананинг ҳаёти сақлаб қолинди.

Ёш вагон ҳайдовчи Ш. Пирмуҳамедов коллектив ишончини оқлагани учун биринчи трамвай депоси маъмурияти уни пул ва раҳматнома билан тақдирлади.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

МОСКВА. СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасининг «қурилиш» бўлимида «СССР уй-жой коммунал хўжалигида янги техника ва илғор тажриба» тематик виставкаси очилиб, унда 140 га яқин машина, ҳаракат қиладиган моделлар, макет ва мосламалар намойиш қилинмоқда.

Суратда: виставка экспонатларидан бири—Ленинграддаги 1-вагон ремонт заводида тайёрланган пассажирларни шаҳар линияларида ташиб юрадиган янги трамвай вагони. Вагонда ўтириш учун 44 жой бор. Аммо унга 260 пассажир сиғади. Унинг узунлиги 22,5 метр, кенглиги 2,55 метр. Соатига 60 километр тезлик билан юради. Унгда вагоннинг ички кўриниши.

Н. Кулешов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

8 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 — Миркарим Осим. «Навоий ҳақида ҳикоялар», 18.30 — Оркестр куйлари, 19.20 — Татар куйлари, 20.00 — «Октябрь радиостанцияси (рус.), 20.30 — Концерт (Янги Тошкентни қураётганлар учун), 21.20— Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.00 — Қардош социалистик мамлакатларда, 22.10 — Вальс кечаси. 22.40 — А. Авлиёқулов. «Севгига ишонаман» (рус.), 23.20 — Лирик қўшиқлар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Оперетта куйлари, 19.00 — А. Эшпай. Концерт, 19.30 — Н. А. Некрасов хотирасига, 20.10 — Ғарб опералардан парчалар, 20.50 — «Қурилишларга кўпроқ ғишт етказиб берайлик» (рус.), 21.00— «Ҳаёт ва ўлим» романидан парча (тож.), 21.30 — Болгария қўшиқ ва рақслари.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 8/XII да Зулматдан зиё, 9/XII-да Мазепа.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/XII да Қирол Лир, 9/XII да Мирзо Улуғбек.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/XII да Маҳтумқули, 9/XII да Ёшликда берган кўнгил.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Ўзбек цирк коллективи, йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи Иван Рубан ва қизиқчилар группаси.

Телевидение

8 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Музикали оқшом (ўсмирлар учун), 19.00 — Кино янгиликлари,

20.00 — Эртаги кун программаси.

Ўзбек тилида; 20.05— Спорт (болалар учун), 20.45 — Телевизион янгиликлар, 21.00 — Беш йиллик илғорлари, 21.20— Партиянинг асоси, 21.40 — Қоидасиз ўйин (бадиий фильм), 23.15 — Совет Шарқининг классик чолғу куйлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — Нега шаҳар бўйлаб боради? (болалар учун), 17.40 — Қадимги сўқмоқлардан (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 18.00 — Расмли ҳикоялар (болалар учун), 18.20 — Франциянинг тоғ чанғичилари (илмий-оммабоп фильм). 18.40 — Узоқдаги юлдуз нури (бадиий фильмнинг 2-серияси), 19.50 — Тошкент янгиликлари,

20.00 дан — Москва кўрсатади.

Кинотеатрларда

8 ДЕКАБРДА

Уруш ва тинчлик (2-серия)— САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 яримда).

Ташвишли оила — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 6 ва 8 да), «СПУТНИК» (кеч 9 да).

Шаҳарда масхарабоз—«ЧАЙКА» (кечқурун).

Муддати тонгда тугайди — «МОСКВА» (кеч соат 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч 9 ва 10-40 минутда), «ВОСТОК» (кечқурун).

Темир ниқоб (1 ва 2-серия)— «МОСКВА» (кеч соат 7 да).

Шайтон арава— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 7 да).

Бабетта урушга боради — «МИР» (кеч соат 7 ва 9 да).

Чангда қолган гул — «ДРУЖБА» (кеч соат 8 да).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор В3-02-49 дан В3-02-58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими—3-66; саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 7-83; фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78; (шаҳар телефони В3.65-57); хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 3-79; эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — В38142).

8 ДЕКАБРЬ, 1966 Й. Р—14404. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. Г. 2918.